

PROGRAM HOSPODÁRKSEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030

AKTUALIZÁCIA

SENOHRAD, LACKOV, LITAVA, CEROVO, SUCHÁŇ, DAČOV LOM, HORNÉ
PLACHTINCE, STREDNÉ PLACHTINCE, DOLNÉ PLACHTINCE, PRÍBELCE

ÚVOD	3
VÝCHODISKOVÉ KONCEPČNÉ DOKUMENTY	5
EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO DOKUMENTU	6
1. STRATEGICKÁ, NÁVRHOVÁ ČASŤ	9
1.1 SWOT ANALÝZY, STEEP ANALÝZA	10
1.2 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA	18
1.3 STANOVENIE CIEĽOV	19
1.4 STRATEGICKÝ CIEĽ	20
1.5 ŠPECIFICKÉ CIELE	20
2. PROGRAMOVÁ A REALIZAČNÁ ČASŤ	25
2.1. ROZPRACOVANIE RÁMCOVÝCH AKTIVÍT MIKROREGIÓNŮ A JEDNOTLIVÝCH OBCÍ	25
2.2 POSTUP PRI IMPLEMENTÁCII	63
2.3 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA	63
3. FINANČNÁ ČASŤ	65
ZÁVER	68
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY	69

Názov:	
PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT	
„AKTUALIZÁCIA“	
Plánovacie obdobie	2022 – 2030
Členské obce mikroregiónu	<i>Senohrad, Lackov, Litava, Cerovo, Sucháň, Dačov Lom, Príbelce, Horné Plachtince, Stredné Plachtince, Dolné Plachtince</i>
Schvaľovací orgán	<i>zastupiteľstvá obcí</i>
Územné vymedzenie	<i>Banskobystrický samosprávny kraj, časť okresu Krupina, časť okresu Veľký Krtíš</i>
Dátum schválenia	<i>Rok 2022</i>
Dokument zverejnený	<i>Web stránky členských obcí</i>
Koordinátor tvorby aktualizácie PHRSR	<i>Centrum prvého kontaktu pre podnikateľov, J. A. Komenského, Veľký Krtíš</i>
Verzia	1.2

Úvod

“PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT“ bol vypracovaný ako strategický plánovací dokument pre udržateľný rozvoj územia a jej členských obcí. Výstupom programu je komplexný audit rozvojového potenciálu v území zhrnutý formou SWOT analýzy, na základe ktorého je zadaný návrh možností rozvoja územia s využitím dostupných miestnych zdrojov a návrh na konkrétne projekty a programy. Program bol spracovaný metódou interaktívneho plánovania, kde do tvorby a pripomienkovania tohto dokumentu bola zapojená nielen samospráva, ale aj občania, neziskové združenia a podnikatelia. Cieľom PHRSR je navrhnuť takú predstavu o rozvoji územia, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a zároveň je v súlade s prijatými nadradenými koncepciami vyššej úrovne. Táto stratégia je otvoreným dokumentom a podľa potreby územia bude priebežne aktualizovaná a doplňovaná.

Prvá stratégia trvaloudržateľného rozvoja mikroregiónu Východný Hont bola vypracovaná v rámci Programu obnovy dediny, kde mikroregión Východný Hont získal dotáciu z Environmentálneho fondu pre Program obnovy dediny na rok 2007. V roku 2014 bol dokument aktualizovaný. Rok 2022 je rokom ďalšej aktualizácie programu. Nové programové obdobie v rámci politiky súdržnosti Európskej únie na roky 2021 – 2027 je výzvou na nové projekty. Z tohto dôvodu sa mikroregión Východný Hont rozhodol spracovať druhú aktualizáciu pôvodného strategického dokumentu a zabezpečiť tak podmienky pre ekonomický rozvoj územia, ktorá bude schopná efektívne využívať všetky zdroje - prírodné, kultúrne, finančné aj ľudské. Nový program je navrhnutý na obdobie rokov 2022 – 2030.

Význam spoločného strategického dokumentu pre mikroregión Východný Hont spočíva aj v tom, že je jediným integrovaným dokumentom na úrovni mikroregiónu, ktorý bol vytvorený na princípe partnerskej spolupráce. Tento dokument je medzičlánkom medzi úrovňou Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja (regionálna úroveň, NUTS III) a medzi najnižšou úrovňou – PHRSR jednotlivých obcí (lokálna, miestna úroveň, NUTS V).

Rozvojový strategický dokument má pre územie veľký význam pre získanie zdrojov z EÚ, nakoľko možnosť žiadať o nenávratný finančný príspevok je podmienená existenciou tohto dokumentu a súladom konkrétneho projektu s týmto strategickým dokumentom. Je však dôležité, že využiteľnosť dokumentu nie je obmedzená iba na získanie zdrojov EÚ, pretože strategické plánovanie v sebe obsahuje ciele a priority, ktoré nie je možné riešiť iba s využitím fondov EÚ, ale pre ich realizáciu sú k dispozícii aj iné zdroje, dotačné aj vlastné. Dokument je vypracovaný v súlade so zákonom 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Tento zákon ustanovuje ciele a podmienky podpory regionálneho rozvoja, upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy, vyšších územných celkov, obcí a ďalších subjektov územnej spolupráce a podmienky na koordináciu a realizáciu regionálneho rozvoja.

Vypracovanie a následná realizácia návrhov strategického rozvojového dokumentu je zložitý proces, náročný na koordináciu, odborné vedomosti a zabezpečenie množstva väzieb. Pri jeho príprave je nutné zohľadniť množstvo dokumentov, ktoré tvoria určitý strategický alebo legislatívny rámec a majú nadradený charakter.

Ide hlavne o väzby na tieto dokumenty:

- strategické a programové dokumenty SR a EÚ,
- príslušné odvetvové politiky,
- aktuálna legislatíva pre jednotlivé riešené oblasti,
- platná územno-plánovacia dokumentácia rôznych stupňov

Spracovanie PHRSR sa z metodického hľadiska riadilo najmä:

- zákonom č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov
- Metodikou inštitucionálneho rámca tvorby verejných stratégií schválenou uznesením vlády SR č.197/2017 a nadradenými programovými dokumentmi
- Metodikou na vypracovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, verzia 2.0. Bratislava : MDVRR, 2015.
- Metodikou tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja, 2020

Zohľadňuje ciele a priority ustanovené v PHSR Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015 – 2023.

Pri spracovaní strategického programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde. Vypracovaný dokument rešpektuje Partnerskú dohodu Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027, ktorá je programovacím dokumentom na čerpanie finančných zdrojov z fondov EÚ (aktuálna verzia k dátumu spracovania dokumentu) a Operačný program Slovensko na programové obdobie 2021 - 2027, pracovné verzie.

Štruktúru programu rozvoja obce tvorí analytická, strategická, programová, realizačná a finančná časť. Hlavnými zdrojmi informácií pre analytickú časť plánu rozvoja obce boli údaje poskytnuté Krajskou správou Štatistického úradu v Banskej Bystrici – Mestská a obecná štatistika, RegDat a výsledky sčítania obyvateľov z roku 2011, ktoré predstavujú exaktné vstupy, nakoľko výsledky sčítania obyvateľov z roku 2021 v čase spracovania aktualizácie neboli k dispozícii. Ďalším významným zdrojom informácií sú údaje zhromaždené riešiteľskou organizáciou počas terénneho prieskumu v obci, údaje z odbornej literatúry a údaje poskytnuté predstaviteľmi obce. Analytická časť bude aktualizovaná

Dôležitým prvkom strategického plánovania je zapojenie verejnosti – občanov, neziskových organizácií, škôl, podnikateľov. Tento aspekt bol pri spracovaní dokumentu plne rešpektovaný. Tiež bol ex-post zhodnotený predchádzajúci program na obdobie rokov 2014 – 2020. Prehľad zrealizovaných projektov sa nachádza v samostatnej tabuľke.

Východiskové koncepčné dokumenty

Pri spracovaní aktualizácie programu boli definované ciele a opatrenia v súlade s programovými dokumentmi regionálneho rozvoja národného, regionálneho a lokálneho významu.

Názov dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Ciele politiky EÚ v programovacom období 2021-2027, Partnerská dohoda na roky 2021-2027	národná	https://www.partnerskadohoda.gov.sk/programove-obdobie-2021-2027/
Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030	národná	https://www.mirri.gov.sk/
Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj	národná	https://www.minzp.sk/
Plán obnovy a odolnosti	národná	https://www.mfsr.sk/sk/
Program rozvoja vidieka	národná	https://www.mpsr.sk/
Operačný program Slovensko	národná	https://www.mirri.gov.sk/aktuality/cko/vicepremierka-remisova-zacina-sa-najvacsia-reforma-eurofondov-za-20-rokov-na-investicie-ziskame-takmer-13-miliard-eur/
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja BBSK	regionálna	https://www.bbsk.sk/
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2022 - 2030	regionálna	https://www.bbsk.sk/
Integrovaná územná stratégia BBSK na roky 2021-2027	regionálna	https://www.bbsk.sk/

Zdroj: vlastné spracovanie

Ex-post hodnotenie predchádzajúceho dokumentu

Prehľad realizovaných projektov za obdobie rokov 2014 – 2020 podľa jednotlivých obcí

Opatrenia	Rok realizácie	Rozpočet skutočný v EUR	Zdroj financovania EU/dotácia/vlastné
Mikroregión Východný Hont			
Obstaranie kompostérov na predchádzanie vzniku BRKO v MR Východný Hont 95 ks	2019	12 065,00	EU
Obec Cerovo			
Vybudovanie detského ihriska	2018	10 951,31	Dotácia/vlastné
Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	2018	2 266,80	vlastné
Rekonštrukcia verejného osvetlenia	2020	27 900,00	vlastné
Rekonštrukcia autobusových zastávok na lazoch	2021	3 500,00	vlastné
Vybudovanie Hygienického centra	2021	31 040,82	vlastné
Vybudovanie kompostoviska, zakúpenie traktora	2018	105 201,57	EU/vlastné
Výstavba zariadení na spaľovanie biomasy v budove OcU	2020	110 966,63	EU/vlastné
Rekonštrukcia budovy bývalého zdravotného strediska na Komunitné centrum	2020	192 469,64	EU/vlastné
Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	2019	60 850,56	Dotácia/vlastné
Obec Lackov			
Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice a obecného úradu	2019 - 2020	102 929,34	Dotácia MV SR - 41 264,06 Úver SZRB 22 000,00 Vlastné zdroje 39 665,28
Oprava čerpacej stanice pre vodný zdroj	2020	6 212,40	Dotácia Environmentálny fond POD 2020 - 5 000,00 Vlastné zdroje - 1 212,40
Obec Litava			

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

Výstavba nových autobusových čakární – obec, mlyn, družstvo, Priesek	2018	2 366,00	vlastné
Rekonštrukcia MŠ	2019	274 517,83	EÚ – 237 442,44 Vlastné – 37 075,39
Oprava verejného osvetlenia	2018	8 657,28	vlastné
Rekonštrukcia požiarnej zbrojnice	2019	43 726,81	ŠR – 30 000,00 vlastné – 13 726,81
Rekonštrukcia strechy domu smútku	2018	62 740,69	vlastné
Rozšírenie kamerového systému v obci	2019	15 249,60	ŠR – 13 500,00 vlastné – 1 749,60
Obec Horné Plachtince			
Rekonštrukcia domu smútku	2021	18 000,00	Dotácia
Internetizácia priestorov obecného úradu a zriadenie miestnosti používania internetu pre verejnosť	2016	180 000,00	EU
Údržba obce	2014 2020	6 000,00	Vlastné
Rekonštrukcia miestnych komunikácií a komunikácií v extraviláne obce (miestne lazy)	2018	36 000,00	vlastné
Obec Príbelce			
Výstavba detského ihriska	2020	9 136,80	Dotácia 7 768,80/ 1 368,00 vlastné
Úprava verejných priestorov pred obecným úradom a KD	2018	8 166,00	5 000,00 POD/ 3 166,00 vlastné
Obnova altánku na trase náučného chodníka	2020	957,06	800,00 BBSK/ 157,06 vlastné
Rekonštrukcia KD a obecného úradu a nákup interiérového vybavenie KD	2015 - 2017	16 494,43	Dotácia/vlastné
Rekonštrukcia verejného osvetlenia	2016	192 001,20	155 000,85 EU 37 000,35 vlastné
Rekonštrukcia miestneho rozhlasu	2014	2 492,20	2 200,00 dotácia/ 292,20 vlastné
Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2018, 2021	156 702,00	40 000,00 dotácia/116 702,00 vlastné
Merače rýchlosti	2020	6 624,05	4 370,00 MV SR/ 2 254,05 vlastné
Obecné nájomné byty	2018	608 400,00	298 420,00 MD SR 268 030,00 ŠFRB 41 950,00 vlastné
Spracovanie PD	2017 - 2019	3 270,00	Vlastné

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

Výstavba tribúny a školiaceho strediska	2017 2019	21 341,65	15 000,00 MV SR 6 341,65 vlastné
Oprava oplotenia cintorínov	2017 - 2021	5 036,53	1 300,00 BBSK/3 736,53 vlastné
Úprava potoka v obci	2015 2020	1 470,00	1 470,00 Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.
Rekonštrukcia náučného chodníka	2016	1 478,60	1 300,00 BBSK/ 178,60 vlastné
Oprava zvoníčiek v obci	2017 - 2019	15 779,66	13 416,50 dotácia/2 393,16 vlastné
Rekonštrukcia skladu na novú požiaru zbrojnicu I. etapa	2018	36 106,42	30 000,00 MV SR/ 6 106,42 vlastné
Rekonštrukcia skladu na novú požiaru zbrojnicu II. etapa	2019	37 874,63	30 000,00 MV SR 7 874,63 vlastné
Obec Sucháň			
Modernizácia MR v obci	2014	2 609,50	Vlastné
Oprava fasády a prestrešenie skladu požiarnej zbrojnice	2017	5 970,00	Vlastné
Vypracovanie PD k prístavbe kuchyne s terasou ku kultúrnemu domu	2017	1 500,00	Vlastné
Vyhotovenie a výmena okien za plastové v budove bývalej školy	2017	2686,00	vlastné
Stavebné práce prístavby kuchyne so zariadením ku kultúrnemu domu, vrátane zámkovej dlažby a bezbariérového vstupu do budovy KD	2018	67 038,00	vlastné
Oprava oplotenia a prístrešku nad vstupom do budovy bývalej školy	2018	2 280,00	vlastné
Oprava pamätníka padlým občanom v 2. svetovej vojne	2018	2 500,00	Vlastné
Montáž kamerového systému v obci	2019 - 2020	34 836,00	Dotácia/vlastné
Čistenie prekop a potoka bagrom, vysprávky miestnej komunikácie - ku kostolu a do cintorína	2021	3 684,40	vlastné
Revitalizácia detského ihriska v obci	2020	4 568,39	Dotácia
Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2020	500,00	Vlastné

Územie mikroregiónu investovalo v programovom období rokov 2014 – 2020 viac ako 2 mil. EUR. Zdroje financovania boli dotačné, EU a vlastné.

1. Strategická, návrhová časť

Globálny cieľ je rámcovou predstavou o tom, ako by malo územie v budúcnosti vyzerat', aké miesto chce Mikroregión Východný Hont zaujať v rámci regiónu okresov Veľký Krtíš a Krupina. Globálny cieľ má vyjadrovať nie len želanú, ale zároveň aj možnú predstavu o budúcnosti územia a jednotlivé ciele Programu rozvoja mikroregiónu majú smerovať k jej naplneniu.

Stratégia Mikroregiónu Východný Hont obsahuje 4 špecifické ciele, ktoré sú rozdelené na opatrenia a aktivity. Opatrenia popisujú stav, ktorý sa realizáciou Programu rozvoja mikroregiónu má dosiahnuť. Aktivity definujú konkrétne oblasti rozvoja, na ktoré sa bude celý mikroregión ako aj jednotlivé obce v budúcnosti zameriavať.

Tvorcovia PHRSR Mikroregiónu Východný Hont si vytvorili nasledovný globálny cieľ na obdobie rokov 2022 – 2030

Občania mikroregiónu Východný Hont chcú pre budúce generácie zabezpečiť lepšie životné podmienky vybudovaním chýbajúcej infraštruktúry, rozvojom podnikania a zhodnotením miestnych zdrojov a daností obcí. Prípravou kvalitných projektov využitím dostupných domácich i doplnkových zdrojov získať čo najviac finančných prostriedkov na trvalou udržateľný rozvoj územia.

Zástupcovia mikroregiónu Východný Hont si vytvorili nasledovnú víziu rozvoja mikroregiónu v horizonte do roku 2030 rokov:

- obyvatelia mikroregiónu majú svoje zamestnanie, stále menej občanov odchádza z obcí za prácou a stále viac občanov pracuje priamo v obciach mikroregiónu,
- obyvatelia mikroregiónu, ktorí môžu pracovať, pracujú, sú spokojní, lebo vedia zabezpečiť svoje rodiny a nemajú problém s financiami – všetci majú sociálnu istotu,
- mikroregión využíva maximálne svoj potenciál pre zabezpečenie svojho rozvoja,
- mikroregión má dobudovanú kompletnú infraštruktúru – kanalizácia, ČOV, vodovod, cesty, chodníky, verejné priestranstvá,
- ulice v obciach mikroregiónu sú upravené a čisté, vhodne udržiavané,
- v mikroregióne sú vybudované športové areály s možnosťami športového vyžitia,
- občania obcí mikroregiónu sú zjednotení v základných názoroch na život a akékoľvek problémy sa riešia diskusiou a zaujímajú sa o dianie vo svojich obciach,
- mikroregión je informačne dostupný, má kompletne vybavenú internetovú sieť vrátane počítačov a verejne prístupných miest na internet,

- obce mikroregiónu prosperujú, sú sebestačné a rozvíjajú možnosti cestovného ruchu a podnikateľských aktivít v oblasti cestovného ruchu
- vo verejne prístupných budovách mikroregiónu využívajú obnoviteľné zdroje energií
- prírodný potenciál mikroregiónu je plne využitý na rozvoj cestovného ruchu, vidieckej turistiky, prezentáciu ľudových remesiel a ľudových tradícií
- obyvatelia mikroregiónu majú záujem a možnosti rozvíjať svoje zručnosti a vedomosti prostredníctvom nástrojov celoživotného vzdelávania
- obce mikroregiónu majú záujem o spoločné SMART projekty
- v obciach mikroregiónu je dostatok úspešných podnikateľov, ktorí vytvárajú pracovné miesta, využívajú miestne suroviny, zviditeľňujú región a rozvíjajú sa

L'udia sú so životom v obciach mikroregiónu spokojní, majú prácu a obce im prostredníctvom vybudovanej a zrekonštruovanej infraštruktúry – technickej, sociálnej a kultúrnej ponúkajú kultúrne, spoločenské a športové vyžitie.

V obciach sa úspešne rozvíja podnikanie a tým sú vytvorené podmienky pre zamestnanie miestnych obyvateľov.

Mikroregión plne využíva obnoviteľné zdroje energií.

Občania obcí majú prístup na internet a využívajú moderné technológie v každodennom živote aj pre zvyšovanie svojej kvalifikácie.

Slogan: Spoznajte krásy a tradície nášho kraja!

Mikroregión chce byť úspešný a zvýšiť kvalitu života obyvateľov.

1.1 SWOT analýzy, STEEP analýza

ROZVOJ VIDIEKA A POĽNOHOSPODÁRSTVO, LESNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">- prírodný potenciál pre poľnohospodárstvo a lesníctvo- rozvinutá tradícia poľnohospodárstva, vinárstva a ovocinárstva v obciach- vhodné podmienky pre agroturistiku, vidiecky turizmus a agroturizmus	<ul style="list-style-type: none">- chýba finalizácia produktov prvovýroby- rozptýlené vlastníctvo lesov- nerealisticky nízky prenájom farmárskej pôdy- nízka produktivita práce- upadajúca krajnotvorba

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

<ul style="list-style-type: none"> - vyvážený pomer lesnej a poľnohospodárskej krajiny - dostatok poľnohospodárskeho odpadu pre druhotné využitie - diverzifikácia poľnohospodárskych činností ako možnosť rozvoja regiónu - existujú pozitívne príklady úspešných podnikov - priaznivá štruktúra poľnohospodárskych podnikov - skúsenosti s projektmi a prostriedkami z EÚ zdrojov, hlavne u poľnohospodárskych podnikov 	<ul style="list-style-type: none"> - chátrajúce hospodárske dvory - slabé využitie odpadových materiálov z poľnohospodárstva ako zdrojov energie - silná závislosť vidieckej populácie na verejnej podpore - nezáujem mladých ľudí o prácu v poľnohospodárstve - nízka informovanosť o možnostiach podpory pre rozvoj poľnohospodárstva a lesníctva
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - program LEADER - možnosti využitia alternatívnych zdrojov energie - členstvo v EÚ (pohyb pracovnej sily a tovaru) - záujem o rozvoj agroturistiky a vidieckej turistiky - zainteresovanie mladých ľudí do aktívnych činností - spracovanie dreva a využitie odpadového dreva a poľnohospodárskeho odpadu - poľnohospodárstvo priateľské k životnému prostrediu - pozitívne príklady rozvoja vidieckej turistiky - potenciál krajiny pre rozvoj cestovného ruchu - lesnatosť územia ako zdroj pre rozvoj drevárskeho spracovateľského priemyslu - alternatívne a ekologické poľnohosp. - poľnohospodárska produkcia (ovocie, zelenina, netradičné plodiny) - existujúce voľné hospodárske budovy a plochy v poľnohospodárstve 	<ul style="list-style-type: none"> - sociálne odlúčenie vidieka - slabá podpora malých a stredných podnikateľova demotivujúce podnikateľské prostredie - členstvo v EÚ (hlavne MSP a poľnohospodári) - nízka kúpyschopnosť obyvateľov - nevysporiadané majetkovo právne vzťahy - zlá alebo nijaká infraštruktúra v území - rastúce ceny vstupov

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - potenciál územia pre dobudovanie infraštruktúry (cesty, kanalizácie, alternatívne vykurovanie) 	<ul style="list-style-type: none"> - chýbajúca technická infraštruktúra (najmä kanalizácia) - zlá dopravná infraštruktúra - nedostupnosť územia - zlá kvalita ciest II. a III. triedy - nedostatočná internetizácia a informatizácia obcí - absencia ÚPD a rozvojových dokumentov - chátrajúce obecné objekty
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - dobudovanie miestnych komunikácií, verejných priestranstiev a kanalizácie 	<ul style="list-style-type: none"> - obmedzený prístup malých obcí k finančným zdrojom

<ul style="list-style-type: none"> - zlepšiť stavebno-technický stav jestvujúcich ciest - spoločné riešenie vzhľadom autobusových zástavok v mikroregióne - zvýšenie počtu spojov v obciach - zabezpečiť vykurovanie obcí s využitím alternatívnych zdrojov energie - dobudovanie a rekonštrukcia dopravných spojení - nevyužitú voľnú budovu, priestory vhodné na podnikanie a rozvoj cestovného ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> - systém refundácie finančne zaťažuje malé obce, úverové zdroje nedostupné pre malé obce s nízkym rozpočtom
---	---

CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - prírodný potenciál pre rozvoj cestovného ruchu, vidieckej turistiky a agroturistiky - spoločenské a kultúrne podujatia, zachované tradície (paličkovaná čipka, vinobranie, tradičná chuť Hontu) - zachované vinice a vínne pivničky vo vinohradníckych osadách a obciach - krajinný potenciál – geograficky členité územie 	<ul style="list-style-type: none"> - pretrvávajúci nízky počet podnikateľských subjektov s prevahou malých podnikov, nerovnomerne rozdelený v území - slabá výkonnosť miestnych podnikov - nízka diverzifikácia miestnej ekonomiky - prevaha sektorov nenáročných na kvalifikáciu s nízkymi priemernými mzdami - nízka kúpyschopnosť obyvateľstva - slabo vybudovaná infraštruktúra, ktorá bráni väčšiemu príchodu investorov - slabý marketing a propagácia územia - nevyužitý potenciál územia pre rozvoj cestovného ruchu - sezónnosť cestovného ruchu - nedostatočná alebo takmer žiadna ponuka základných aj doplnkových služieb cestovného ruchu - potreba skvalitniť propagáciu obcí smerom von
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - potenciál pre rozvoj cestovného ruchu - Veľkokrtíšska vínná cesta a Hontianska vínná cesta - budovanie informačných centier v mikroregióne - ponuka rôznych produktov cestovného ruchu pre rôzne cieľové skupiny - osвета a výchova obyvateľstva k rozvoju cestovného ruchu ako forme samozamestnania - ponuka miestnych gastrošpecialít, 	<ul style="list-style-type: none"> - málo atraktívny región pre turistov (spoje, služby, infraštruktúra) - nezáujem turistov o rekreáciu na Slovensku všeobecne - nezáujem o vidiecku turistiku - slabé jazykové vedomosti poskytovateľov služieb

<p>ochutnávka a predaj vín, služby pre turistov</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj turistiky a cykloturistiky - rozvoj poľovníctva v území, ponuka služieb pre zahraničných poľovníkov - špecifické aktivity – strelnica Príbelce, lyžiarsky vlek Dačov Lom, ubytovanie na súkromí 	
--	--

DEMOGRAFICKÉ UKAZOVATELE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - vysoká ponuka pomerne lacnej pracovnej sily prevažne v robotníckych a poľnohospodárskych profesiách 	<ul style="list-style-type: none"> - narastajúca migrácia obyvateľov vzdelaných av produktívnom veku z obcí - zhoršuje sa veková skladba obyvateľstva (narastá podiel prestárlych občanov) - zlá sociálna situácia v obciach - nevyhovujúci vzdelávací systém - ťažko umiestniteľní absolventi stredných škôl - odchod mladých vzdelaných ľudí z vidieka za prácou do zahraničia
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - využitie chátrajúceho domového fondu pre rekreačné a podnikateľské účely - predĺženie aktívneho pracovného života - rozvoj sociálneho podnikania - vysoká ponuka lacnej pracovnej sily - rozvoj mimoškolských aktivít mladých ľudí zameraných na nové zručnosti vrátane podnikateľských zručností - rozvoj aktivít pre voľný čas - skvalitnenie vzdelávacích programov na existujúcich školách 	<ul style="list-style-type: none"> - starnutie obyvateľstva, zhoršujúca sa sociálna štruktúra obyvateľov, nárast chudoby - nepriaznivý zdravotný stav obyvateľstva v dôsledku nepriaznivého demografického vývoja - vývoj hodnôt v spoločnosti – oslabenie tradičnej funkcie rodiny vrátane starostlivosti o seniorov - nárast počtu chátrajúcich objektov kvôli nedostatku financií a nevyriešeným vlastníckym vzťahom - nízka kvalifikovanosť pracovnej sily, ktorá zostala v regióne - strata pracovných návykov - neochota zapájať sa do vecí verejných - neochota budovať medzi sektorovú spoluprácu a partnerstvo

PRÍRODNÝ POTENCIÁL

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - prírodné bohatstvo (minerálne pramene, 	<ul style="list-style-type: none"> - nelegálne skládky odpadu

<ul style="list-style-type: none"> suroviny, chránené územia, jedinečné atraktivita) - vysoká kvalita vody, vzduchu a pôdy - zachovalý a udržiavaný ráz krajiny - existujúce prírodné zdroje - unikátne prírodné dispozície, chránené oblasti, rezervácie a areály - existencia separovaného zberu - náučné chodníky, cyklotrasy 	<ul style="list-style-type: none"> - slabé environmentálne povedomie obyvateľov - neupravené niektoré časti obcí - nedobudovaná technická infraštruktúra - čierne skládky v okolí obcí
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - dobudovanie infraštruktúry - riešenie spoločných koncepcií odpadového hospodárstva v mikroregióne - podpora miestnych organizácií na podporu ŽP - výskyt minerálnych prameňov a iných prírodných zdrojov - alternatívne zdroje energie - spracovanie druhotných surovín - súťaže v obnove a skrášľovaní okolia a verejných priestranstiev v obciach 	<ul style="list-style-type: none"> - nízka informovanosť a angažovanosť občanov - neriešenie súčasných ekologických záťaží - existujúce choroby drevín - zmena klímy - nedobudovanie technickej infraštruktúry - ľahostajnosť občanov k životnému prostrediu

KULTÚRNO-HISTORICKÝ POTENCIÁL

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - historické dedičstvo (folklór, hrady, kaštiele, parky, rodáci) - zachovalá ľudová architektúra - zaujímavé prvky drobnej architektúry, napr. objekty studní, drevené a murované zvoničky, kríže, kaplnky - zachovaný folklór (detské a dospelé folklórne skupiny) 	<ul style="list-style-type: none"> - chátranie historických objektov - nevhodné a nedostatočné riešenie autobusových zastávok a prvkov drobnej architektúry - nedostatočná starostlivosť o zeleň - nevhodný výber rastlinných druhov - zanikanie ľudových remesiel
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - využitie prírodného a kultúrno-historického potenciálu pre rozvoj územia - zazelenenie nevyužívaných plôch - rozvoj tradičnej ľudovej kultúry - obnova tradičných remesiel v rámci rozvoja cestovného ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> - vymieranie nositeľov ľudových tradícií - nezaujem mládeže učiť sa remeslá a zachovávať ľudové tradície - neznalosť obyvateľov o historických hodnotách ľudovej architektúry - zánik tradičnej kultúry a remesiel

TRH PRÁCE, ĽUDSKÉ ZDROJE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - mentalita obyvateľov – pohostinnosť - ľudský potenciál 	<ul style="list-style-type: none"> - odchod mladých vzdelaných ľudí z vidieka - slabá spolupráca medzi podnikateľskými

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

<ul style="list-style-type: none"> - dostatok voľnej pracovnej sily - vhodný potenciál pre vytváranie pracovných miest v oblasti VT a CR - pracovná sila so zručnosťami v oblasti poľnohospodárstva - tradície v poľnohospodárskej a priemyselnej výroby, kvalifikované sily v týchto oblastiach 	<ul style="list-style-type: none"> subjektmi - nedostatok sociálnych služieb - slabá spolupráca kľúčových hráčov v regióne - informačná nedostupnosť niektorých obcí - čierna práca - chýbajúci prístup k úverom pre neziskové subjekty, začínajúcich podnikateľov a malé obce - problematika rómskeho etnika - vysoké percento sociálne vylúčených skupín obyvateľov - občianska neuvedomelosť a apatia mladých - vysoká miera nezamestnanosti (nad 20%) a dlhodobá nezamestnanosť - nízka kapacita a záujem potenciálnych užívateľov uchádzať sa o fondy EÚ, bankové a iné zdroje - starnutie populácie hlavne a stagnácia demografického vývoja - chýbajúce nové zručnosti, hlavne jazyková znalosť, podnikateľské zručnosti a pod. - nízka životná úroveň občanov - nízka kvalita služieb
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - zlepšenie spolupráce vnútri regiónu - príchod investorov - propagácia podnikateľov a produktov cez regionálnu značku Hont - dobudovanie služieb a sociálnej infraštruktúry - zabezpečenie sociálnych programov (strava, kluby, opatrovateľská služba) - samozamestnanie v remeselnej alebo poľnohospodárskej oblasti 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok vlastných zdrojov na spolufinancovanie - nekvalifikovaná pracovná sila - prehľbovanie apatie v ľuďoch - závisť ľudí - obmedzený prístup k vzdelávaniu na vidieku - školský systém produkujúci nezamestnaných - strata motivácie, národnej hrdosti a povedomia

VŠEOBECNÁ ANALÝZA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - veľmi dobré podmienky pre rozvoj poľnohospodárskej výroby, rozvoj vinohradníctva - vysoká ponuka pomerne lacnej pracovnej sily prevažne v robotníckych a poľnohospodárskych profesiách - voľné priestory vhodné na rozvoj podnikania, cestovného ruchu a sociálnych 	<ul style="list-style-type: none"> - zlá dostupnosť územia - zvyšujúca sa migrácia obyvateľov vzdelaných a v produktívnom veku - zhoršuje sa veková skladba obyvateľstva (narastá podiel prestárlych občanov) - vysoká miera nezamestnanosti - strata pracovných návykov u dlhodobo nezamestnaných

<p>služieb</p> <ul style="list-style-type: none"> - obnovujúca sa tradícia vinohradníctva 	<ul style="list-style-type: none"> - nízka schopnosť čerpať fondy EÚ - u dlhodobo nezamestnaných je vysoký podiel ľudí bez vzdelania, príp. so základným vzdelaním a vyučením - nízka úroveň znalosti svetových jazykov u strednej a staršej generácie - nezáujem investorov o región - nevyužitie voľné budovy, priestory - slabý marketing územia - územná a projektová nepripravenosť (chýbajúce územné plány a PD) - slabá spolupráca kľúčových hráčov v regióne - informačná nedostupnosť niektorých obcí - neefektívna sociálna politika štátu
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť rozvoja tradičných a netradičných foriem poľnohospodárstva - možnosť vytvorenia produkčnej zóny (poľnohospodársky inkubátor) - využitie územia pre rozvoj vidieckej turistiky a agroturistiky, s tým súvisiaci rozvoj vidieka - zlepšenie spolupráce vnútri regiónu - propagácia podnikateľov a produktov cez regionálnu značku Hont - spolupráca s BBSK - voľná pracovná sila - partnerstvá existujúce a tvoriace sa - reforma verejnej správy - možnosti samosprávy (informácie, kompetencie) - nadviazanie na úspešné projekty v regióne aj mimo neho - vypracovanie UPD a rozvojových dokumentov 	<ul style="list-style-type: none"> - nesolventnosť obyvateľstva na vidieku - daňové zaťaženie, tvorba rozpočtu - konzervatívnosť obyvateľstva - obavy malých obcí z ich zániku - odchod mladých a vzdelaných ľudí z regiónu - vplyv nepodnetného prostredia - nízka informovanosť na vidieku - reforma verejnej správy (hlavne pre malé obce) - dopravná a informačná izolácia regiónu - nevysporiadané vlastnícke vzťahy - netransparentné prideľovanie grantov - nejasné podmienky a meniace sa pravidlá v programoch EÚ - administratívna náročnosť prípravy a realizácie projektov - nepružná legislatíva, absencia zákonov - nesystémový prístup k poľnohospodárstvu

STEEP analýza

Okrem SWOT analýzy, ktorá hodnotí vonkajšie a vnútorné faktory, príležitosti a ohrozenia a na ich základe formuluje hlavné disparity a faktory rozvoja, sa v praxi používa aj STEEP analýza. Táto metóda hodnotí iba existujúce externé faktory dotýkajúcich sa relevantných oblastí vo vzťahu ku konkrétnemu územiu. Externé faktory boli rozdelené do piatich oblastí: sociálne, technologické,

ekonomické, ekologické a politické faktory. Analyzované boli verejne dostupné dáta vo všetkých piatich oblastiach a následne boli spracované do nasledovnej tabuľky:

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické
Starnutie populácie	Komunikačné možnosti medzi ľuďmi a inštitúciami sa menia, rozvíja sa spolupráca na diaľku	COVID 19 – ekonomické dopady	Zmena klímy - celkové oteplenie, extrémne zrážky, veterné smršte, extrémne teplé letné obdobia	Vývoj v oblasti legislatívy, možných štátnych zásahov, politických a súdnych rozhodnutí a pod.
Migrácia obyvateľov za prácou a štúdiom do veľkých miest a zahraničia	Technológia využívaná na intenzívnu prácu z domu	Finančné zdroje (napr. rozpočtu dane)	Odpadové hospodárstvo - environmentálne povedomie občanov narastá	Vývoj v oblasti verejných politik a štátnej politiky
COVID 19 – zmena života – uzatváranie sa do seba, izolovaný život v rodinách	Využívanie technológie deťmi na úkor pohybu a sociálnych kontaktov	Zvýšenie príjmov ekonomicky aktívneho obyvateľstva	Podpora ochrany ŽP zo strany EÚ, štátu, samosprávy	Legislatíva EÚ a jej vývoj, štrukturálne fondy na roky 2021 - 2027
Zmeny správania obyvateľstva, zmeny postojov k životu	Technika umožňuje nové spôsoby vzdelávania a školení online	Investície do infraštruktúry	Udržateľnosť ŽP	Zmena vlády ako výsledok volieb na život v obci
Rýchle životné tempo, veľa stresu	Sociálne siete – nový spôsob komunikácie práce	Príchod nových podnikateľov do obce	Posúdenie možných environmentálnych rizík	Zmena obecného zastupiteľstva ako výsledok komunálnych volieb

Zdroj: vlastné spracovanie

Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

Druh rizika	Objekt rizika	Zdroj rizika	Nežiaduce dôsledky rizika	Pravdepodobnosť
Technické	Územie MR	Priemyselné havárie	Znečistenie životného prostredia	Nízka
Ekologické		Objavenie doposiaľ neidentifikovaných ekologických zdrojov znečistenia	Ekologická katastrofa	Nízka
Sociálne		Neúmerné zvyšovanie počtu sociálne neprispôsobivých obyvateľov a MRK	Rastúca zlá sociálna situácia a kriminalita	Vysoká
ekonomické		Integrované zdroje financovania, administratívna	Nerealizovanie rozvojových projektov	stredná

1.2 Problémová analýza

Zástupcovia mikroregiónu Východný Hont v spolupráci s realizačným tímom počas tvorby dokumentu identifikovali nasledovné problémy ako kľúčové pre riešenie v období najbližších 7 rokov:

- **málo možností na zamestnanie sa priamo v obciach mikroregiónu a nízke využitie podmienok a daností obcí pre podnikanie a ďalší rozvoj obcí** (podpora vzniku nových podnikateľských aktivít, zvýšenie konkurencieschopnosti existujúcich podnikateľských aktivít, rozvoj podnikania v oblasti cestovného ruchu a vidieckej turistiky, využívanie obnoviteľných zdrojov energií)
- **nedobudovaná technická infraštruktúra a potreba rekonštrukcie existujúcej technickej infraštruktúry** (kanalizácia a ČOV, miestne komunikácie a chodníky v obciach, rekonštrukcia budov v majetku obcí, verejná zeleň a verejné priestranstvá, odpadové hospodárstvo)
- **rozvoj občianskej infraštruktúry** (dobudovanie sociálnej, kultúrnej, informačnej infraštruktúry)
- **rozvoj ľudských zdrojov** (vzdelávanie občanov, zvýšená informovanosť občanov, riešenie rómskej otázky)
- **nízka kvalita životného a obytného prostredia** (čierne skládky, vandalizmus, slabá architektonická úroveň novostavieb, laxný prístup k ochrane životného prostredia, slabé využívanie obnoviteľných zdrojov energie)

Za najväznejšie následky týchto problémov sa považuje:

- zhoršujúca sa kvalita života občanov obcí,
- zlá sociálna situácia vyplývajúca z vysokej miery nezamestnanosti,
- malé možnosti seberealizácie sa miestneho obyvateľstva či v oblasti pracovnej alebo voľnočasovej,
- migrácia mladých ľudí za prácou dočasne alebo natrvalo mimo obcí aj do zahraničia (Čechy, Nemecko, Rakúsko, Anglicko, Írsko)
- slabá konkurencieschopnosť mikroregiónu a jej obcí voči iným územiám

Príčinami tohto stavu sú najmä:

- nedostatok pracovných príležitostí priamo v obciach a v regiónoch Veľký Krtíš a Krupina,
- nízka úroveň využitia ponúkaných možností a daností obcí,
- nedostatok finančných prostriedkov,
- nízka vôľa k seberealizácii občanov obcí a strata pracovných návykov,
- nepriaznivé podmienky pre začatie podnikania,
- nevysporiadané vlastnícke vzťahy

Kľúčové disparity:

- migrácia obyvateľstva a celkové starnutie obyvateľstva (pokles podielu obyvateľstva v predproduktívnom a produktívnom veku, nárast obyvateľstva v poproduktívnom veku)
- nedostatok pracovných príležitostí v regióne
- nedostatočné využívanie možností na rozvoj cestovného ruchu v regióne

Hlavné faktory rozvoja:

- prírodný potenciál, rast záujmu o obnoviteľné zdroje energie
- miestne samosprávy a ich ekonomický potenciál
- ekologický systém hospodárenia a výroba ekologických potravín
- možnosti na rozvoj cestovného ruchu, turistika, agroturistika, ľudové tradície, cyklistika

Budúci vývoj mikroregiónu závisí predovšetkým od aktívneho prístupu členských samospráv k riešeniu problémov a navrhovaniu stratégie rozvoja. Samosprávy urobia všetko preto to, aby ich rozvojové plány uspeli a región ako celok sa sústredil najmä na elimináciu kľúčových disparít, ako aj na využitie najvýznamnejších faktorov rozvoja. Do budúcnosti predpokladáme pri správnom využití tohto potenciálu občianskej a technickej infraštruktúry, rozvoj služieb, rozvoj podnikania a nové pracovné miesta v regióne.

1.3 Stanovenie cieľov

Mikroregión Východný Hont so svojim územím a obyvateľstvom v rámci regiónov Veľký Krtíš a Krupina vytvára priestor, ktorý má nezastupiteľný spoločenský, prírodný, ekologický a hospodársky význam. Program je založený na uvedomení si historických tradícií a súčasných hodnôt, jedinečných daností v oblasti kultúrneho dedičstva s predpokladom v úspešnosť budúceho rozvojas využitím rozmanitého potenciálu územia.

Zmyslom tvorby predloženej stratégie je vytvoriť východiskové podmienky k aktivizovaniu obyvateľov a miestnych samospráv k tomu, aby sa vlastnými silami snažili o zvýšenie kvality života na základe harmonického rozvoja daností jednotlivých obcí mikroregiónu. Formulovanie stratégie mikroregiónu vychádza z analýzy jej hlavných problémov, zisťovania ich príčin a hľadania riešení na základe analýzy potenciálnych možností pre rozvoj, ako aj stanovených predpokladov a podmienok reálnosti splnenia definovaných cieľov. Stratégia je stanovená jedným strategickým cieľom a 3 špecifickými cieľmi. Špecifické ciele predstavujú pohľad do budúcnosti na najbližších 7 rokov s výhľadom do roku 2030. **Je potrebné počítat' s ich pravidelnou 2–3 ročnou aktualizáciou.**

Program rozvoja mikroregiónu Východný Hont vytvára spoločnú stratégiu miestnych samospráv, socio-ekonomických partnerov a obyvateľov s cieľom riešenia problémov celého územia. Na báze rozvoja obcí možno:

- vytvoriť platformu partnerstiev,
- formulovať stratégiu rozvoja, jej krátkodobé a dlhodobé ciele,
- zabezpečiť ich realizáciu formou konkrétnych projektov,
- zabezpečiť kvalitné riadenie procesu rozvoja
- zabezpečiť finančné prostriedky na rozvoj.

Hlavný cieľ mikroregiónu je definovaný špecifickými cieľmi a strategickým cieľom a je základným východiskom, ktoré deklaruje:

- na akej úrovni je mikroregión v súčasnosti,
- kde by realizácia špecifických cieľov v danom časovom horizonte mala dospieť,
- aké opatrenia si mikroregión stanovuje,
- na ktoré problémové okruhy je stratégia zameraná,
- ako a v akom časovom horizonte chce dosiahnuť,
- kto je za realizáciu jednotlivých krokov zodpovedný,
- aké prostriedky (finančné, ľudské, materiálne, nemateriálne) sú pre dosiahnutie cieľov potrebné.

Realizácia stratégie formulovaná strategickými cieľmi je naplňovaná konkrétnymi projektmi. Hospodársky a sociálny rozvoj je závislý od riešenia všetkých súvislostí a nadväzností s využitím všetkých výhod územia. Preto jednotlivé projekty musia zabezpečovať rozvoj v rôznych oblastiach činností.

1.4 *Strategický cieľ*

Pri strategickom plánovaní platí zásada: ciele musia mať zmysel, výsledky musia byť merateľné a opatrenia pre realizáciu musia byť splniteľné.

Na základe analýzy problémov v Mikroregióne Východný Hont bol stanovený nasledovný **strategický cieľ**:

Zlepšiť ekonomické a sociálne podmienky života v obciach mikroregiónu a zabezpečiť jeho trvalo udržateľný rozvoj.

1.5 *Špecifické ciele*

Prioritné oblasti rozvoja:

- Infraštruktúra a životné prostredie
- Udržateľná ekonomika a zamestnanosť v území
- Kvalitné a dostupné verejné služby

Pre dosiahnutie tohto strategického cieľa si zástupcovia obce stanovili nasledovné tri základné špecifické ciele:

- dobudovanie chýbajúcej a rekonštrukcia existujúcej infraštruktúry s ohľadom na ochranu životného prostredia
- využitie daností územia, rozvoj podnikania a inovácií

- zvýšenie kvality verejných služieb vo verejnej správe, sociálnej starostlivosti, kultúre, športe a bývaní

Prehľadná tabuľka cieľov a opatrení rozdelená podľa prioritných oblastí

Vízia:					
<p>Ľudia sú so životom v obciach mikroregiónu spokojní, majú prácu a obce im prostredníctvom vybudovanej a zrekonštruovanej infraštruktúry – technickej, sociálnej a kultúrnej ponúkajú kultúrne, spoločenské a športové vyžitie.</p> <p>V obciach sa úspešne rozvíja podnikanie a tým sú vytvorené podmienky pre zamestnanie miestnych obyvateľov.</p> <p>Mikroregión plne využíva obnoviteľné zdroje energií.</p> <p>Občania obcí majú prístup na internet a využívajú moderné technológie v každodennom živote aj pre zvyšovanie svojej kvalifikácie.</p> <p>Slogan: Spoznajte krásy a tradície nášho kraja! Mikroregión chce byť úspešný a zvýšiť kvalitu života obyvateľov</p>					
Strategický cieľ:					
Zlepšiť ekonomické a sociálne podmienky života v obciach mikroregiónu a zabezpečiť jeho trvalo udržateľný rozvoj.					
Prioritná oblasť rozvoja 1		Prioritná oblasť rozvoja 2		Prioritná oblasť rozvoja 3	
Infraštruktúra a životné prostredie		Udržateľná ekonomika a zamestnanosť v území		Kvalitné a dostupné verejné služby	
Špecifický cieľ 1		Špecifický cieľ 2		Špecifický cieľ 3	
dobudovanie chýbajúcej a rekonštrukcia existujúcej infraštruktúry s ohľadom na ochranu životného prostredia		využitie daností územia, rozvoj podnikania		zvýšenie kvality verejných služieb vo verejnej správe, sociálnej starostlivosti, kultúre, športe a bývaní	
Opatrenie 1.1	Opatrenie 1.2	Opatrenie 2.1	Opatrenie 2.2	Opatrenie 3.1	Opatrenie 3.2
Opatrenie 1.3		Opatrenie 2.3		Opatrenie 3.3	
Opatrenie 1.1 Dobudovanie chýbajúcej miestnej infraštruktúry vrátane projektovej prípravy a rekonštrukcia jestvujúcej					
Opatrenie 1.2 Zníženie energetickej náročnosti budov v majetku obcí a ich rekonštrukcia, využívanie obnoviteľných zdrojov energií					
Opatrenie 1.3 Zvýšenie kvality a efektívnosti odpadového hospodárstva					
Opatrenie 2.1 Vytvorenie podmienok pre rozvoj služieb zameraných najmä na oblasť využitia daností obcí vrátane ubytovacích služieb					
Opatrenie 2.2 Inovácia a modernizácia technológií v jestvujúcich firmách					
Opatrenie 2.3 Podpora ekologického systému hospodárenia					

Opatrenie 3.1 Podpora poskytovania elektronických služieb v obciach

Opatrenie 3.2 Budovanie voľnočasovej a sociálnej infraštruktúry, zabezpečenie starostlivosti o seniorov a zdravotne ťažko postihnutých, rozvoj bývania

Opatrenie 3.3 Rozvoj vzdelávania, environmentálne vzdelávanie, podujatia

Aktivity:

- rozvoj infraštruktúry na ochranu a racionálne využívanie vôd,
- modernizácia a rozvoj cestnej infraštruktúry (komunikácie a chodníky),
- úprava verejných priestranstiev, vytvorenie oddychových zón a verejnej zelene,
- ochrana významných prírodných a krajinárskych prvkov, aktívna krajinotvorba,
- mapovanie významných biotopov a záchrana biodiverzity,
- využitie potenciálu obnoviteľných zdrojov energie, podpora úspor energie a využitie obnoviteľných zdrojov
- rozvoj ekologického poľnohospodárstva,
- realizácia protipovodňových opatrení,
- zhodnotenie odpadov,
- rozvoj aktivít v oblasti nakladania s odpadmi,
- aktívne opatrenia na zlepšenie stavu životného prostredia
- rozvoj bývania,
- tvorba priestorov pre mládež a pre športové aktivity,
- budovanie sociálnej infraštruktúry v obciach mikroregiónu,
- vytváranie podmienok pre aktívne trávenie času pre seniorov,
- zabezpečenie sociálnych a zdravotníckych služieb pre občanov,
- vytváranie podmienok pre uplatnenie zdravotne postihnutých občanov,
- vytvorenie podmienok pre rozvoj služieb zameraných najmä na oblasť využitia prírodných daností,
- rozvoj ubytovacích služieb,
- využitie prírodného potenciálu územia pre rozvoj cestovného ruchu,
- dobudovanie infraštruktúry cestovného ruchu
- vznik konkrétnych produktov cestovného ruchu,
- rozvoj turistiky a cykloturistiky,
- ponuka konkrétnych produktov cestovného ruchu pre rôzne cieľové skupiny,
- rozvoj remesiel a kultúrneho dedičstva,
- podpora propagácie a prezentácie mikroregiónu a jej obcí,
- marketing služieb vidieckeho cestovného ruchu a rozvoja regiónu,
- rozvoj informatizácie a informovanosti občanov,
- inovácia a modernizácia technológií v jestvujúcich firmách,
- podpora diverzifikácie poľnohospodárskych činností,
- podpora výrobcov poľnohospodárskych produktov,
- zriadenie ubytovacích kapacít v obci a na súkromí,
- obnova remesiel a podpora odbytu drobných výrobcov založením OOV,
- podpora ekologického systému hospodárenia,
- podpora rozvoja regionálneho značenia produktov a služieb
- podporovať podnikateľské subjekty v obciach mikroregiónu,
- rekvalifikačné kurzy v rôznych oblastiach – podnikateľské vzdelávanie, vzdelávanie v oblasti PC a cudzích jazykov, obnovy a rozvoja vidieka, strategického plánovania, cestovného ruchu, remeselných zručností a pod.

- zriadenie komunikačného, vzdelávacieho a informačného centra s možnosťou prístupu vzdelávania v oblasti IKT,
- vzdelávanie špeciálne zamerané pre Rómov žijúcich v obciach,
- environmentálne vzdelávanie všetkých občanov v obci – detí, mládeže, dospelých a dôchodcov pre oblasť separovaného zberu a ochrany životného prostredia,
- rozvoj kultúrnych tradícií a pôvodných remesiel,
- environmentálna výchova pre všetky vekové skupiny,
- rozvoj zručností v oblasti strategického plánovania na úrovni obce, mikroregiónu, organizácií,
- projektová, územnoplánovacia a strategická príprava územia,
- podporovať aktivity vytvárania verejno-súkromných partnerstiev na princípe integrovaného rozvoja vidieka
- podpora služieb a aktivít komunitného centra, klubu mládeže, klubu dôchodcov a pod.
- program Leader, spolupráca s podnikateľmi
- rozvoj partnerstiev a podpora SMART projektov

Prostredníctvom jednotlivých opatrení sa bude región snažiť naplniť strategický cieľ a víziu integrovaním aj smart prístupov spracovaním adresných cieľov na podporu rozvoja územia prostredníctvom kapitalizácie rozvojového potenciálu. Mikroregión sa bude snažiť sústrediť pozornosť na maximálne využitie rozvojového potenciálu. Počas 7 ročného plánovacieho obdobia bude uplatňovať integrovaný prístup, kedy spojí infraštruktúrne riešenia s inováciami využívajúcimi najnovšie poznatky pre zabezpečenie kvality života obyvateľov. Smart znamená správať sa rozumne a efektívne a udržateľne využívať svoje zdroje.

ZDÔVODNENIE

V obciach mikroregiónu absentuje kanalizácia. Okrem obce Cerovo nemá kanalizáciu ani jedna obec. Splaškové vody sú z rodinných domov likvidované v septikoch a vodotesných žumpách alebo sú voľne vypúšťané do terénu. Lepší je stav vo vybavení vodovodom, kde je potreba riešiť rekonštrukciu zastaralých vedení. Kvalita cestných sietí je neuspokojivá, je potrebné riešiť miestne komunikácie, cesty III. triedy a spojenie s osamelými osadami. V obciach nie je dostatočne vybudovaná sieť chodníkov a na slabej odbornej úrovni je údržba verejných priestranstiev a zelene. Autobusové zastávky sú v niektorých obciach vzhľadovo neestetické.

V oblasti sociálnej infraštruktúry je evidovaný vysoký dopyt po poskytovaní služieb. Sociálne služby sú charakterizované predovšetkým nedostatkom finančných zdrojov, ktorý by vytváral predpoklady pre ich ďalší rozvoj a uspokojil by tak potreby sociálne odkázanej skupiny obyvateľov. Z hľadiska potrieb občanov je úroveň a rozsah poskytovania sociálnych služieb nedostatočná a úplne absentuje poskytovanie služieb s celodennou starostlivosťou.

Územie mikroregiónu Východný Hont patrí medzi podoblasti IV. kategórie. Cestovný ruch tu má oblastný význam. Z hľadiska vybavenia službami cestovného ruchu je mikroregión najzaostalejším na Slovensku. Na 1000 obyvateľov pripadajú iba 2 lôžka vo voľnom cestovnom ruchu oproti priemeru Slovenska, ktorý predstavuje až 12 lôžok na 1000 obyvateľov. Nízky je aj stav pracovníkov cestovného ruchu, z ktorých je väčšina zamestnaná iba sezónne. Hlavná príčina takéhoto stavu je v nevyužití vnútorného potenciálu, nedostatočne vybudovanej materiálno-technickej základne, slabej propagácii, ale predovšetkým v dopravnej izolovanosti mikroregiónu.

Cestovný ruch sa v tomto území realizuje prevažne v podobe pohybového cestovného ruchu viazaného hlavne na letnú sezónu, pričom hlavné druhy aktivít sú turistika, chalupárenie, vidiecka turistika a agroturistika. Aktivity, ktoré v najväčšej miere ovplyvňujú cestovný ruch mikroregiónu sú turistické ubytovne v obciach Sucháň, Dačov Lom a Horné Plachtince a Branno-športový areál Príbelce. Z hľadiska zimného cestovného ruchu je to lyžiarsky vlek v obci Dačov Lom. Obce mikroregiónu sú charakteristické lazničným osídlením. Chalupy a domy na lazoch pútajú záujem slovenských občanov ale aj zahraničných turistov, ktorí ich rekonštruujú a využívajú na rekreáciu i agroturistiku. **Oblasť rozvoja vidieckeho cestovného ruchu tvorí jeden z najdôležitejších potenciálov sociálno-ekonomického rozvoja mikroregiónu.**

Trvaloudržateľný rozvoj umožňuje, aby boli navzájom posilnené ekonomické, sociálne a environmentálne ciele a tým sa navzájom ovplyvňovali a pôsobili. Priestorový rozvoj určuje nevyhnutnosť investícií do ľudského, sociálneho a environmentálneho kapitálu. Princípy trvaloudržateľného rozvoja sú najužšie späté práve s problematikou životného prostredia. Environmentálna výchova by mala byť integrovanou súčasťou výchovy a vzdelávania. Princípy trvalo udržateľného rozvoja predpokladajú vysokú environmentálnu uvedomelosť všetkých obyvateľov. Vzdelávanie by malo byť prispôbené veku a dosiahnutému stupňu vzdelania. Problematika ochrany a tvorby životného prostredia musí byť riešená v rámci investičných projektov v súlade s platnou legislatívou (stavebný zákon, zákon o hodnotení vplyvu na životné prostredie a i.). V riešenom území má vysokú perspektívu využívanie obnoviteľných zdrojov energie vzhľadom na krajinnú štruktúru, vysoký podiel lesnej a poľnohospodárskej pôdy.

Audit zdrojov a analýza ukázala, že v obciach mikroregiónu je vysoká miera nezamestnanosti a slabé podnikateľské prostredie, ktoré by vytváralo ďalšie pracovné príležitosti. Prevláda aj celkový nedostatok informácií a zručností potrebných pre začatie alebo rozvoj podnikania. Ako jeden z cieľov rozvoja územia je oblasť cestovného ruchu ako jedného z najdôležitejších potenciálov sociálno-ekonomického rozvoja. Turistická klientela, ktorej príchod sa v budúcnosti do vybudovanej rekreačnej oblasti očakáva, vyžaduje jazykové znalosti zamestnancov v jednotlivých zariadeniach. Jazykové znalosti sú potrebné aj pre mladých nezamestnaných, ktorým sa zvýši konkurencieschopnosť na trhu práce. Cestovný ruch bol identifikovaný v audite zdrojov a v analýze ako jedna z dôležitých ekonomických príležitostí obcí. V tejto oblasti je potrebné skvalitniť a rozšíriť úroveň poskytovaných služieb, a to aj vzdelávaním a tréningom prevádzkovateľov aj personálu prevádzok. Nakoľko vysoká úroveň ľudských zdrojov je podmienkou pre úspešnú realizáciu rozvojovej stratégie, je potrebné realizovať vzdelávanie pre všetky vekové kategórie, rozvíjať systém celoživotného vzdelávania, s dôrazom najmä na zručnosti v oblasti IKT, podnikania, marketingu, rozvoja diverzifikácie v poľnohospodárstve a pod. V území je potrebné vytvoriť verejne prístupné miesta s pripojením na internet a rozšíriť tak možnosť prístupu k informáciám aj pre obyvateľov žijúcich vo vidieckych sídlach.

2. Programová a realizačná časť

Program rozvoja mikroregiónu obsahuje nasledovné časti:

- **analytickú časť** (pozostáva zo situačnej analýzy)
- **strategickú časť** (pozostáva z formulovania vízie, analýzy SWOT, strategických a špecifických cieľov a opatrení)
- **programovú a realizačnú časť** (pozostáva z akčného plánu s časovým harmonogramom a návrhom finančného zabezpečenia)
- **finančnú časť** (finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie PRM)

Akčný plán je podkladom k územnému priemetu jednotlivých konkrétnych projektových zámerov. Je to časť realizačná, ktorá pretvorí ciele a opatrenia na konkrétne výstupy investičného a neinvestičného charakteru. Je to krátkodobý plán (najlepšie na obdobie jedného roka), ktorý definuje prvé kroky pri plnení PRM s ohľadom na jej momentálne finančné, personálne a technické kapacity a naliehavosť navrhnutých aktivít. Ide preto o akýsi doplnok k PRM, ktorý je potrebné každoročne aktualizovať. Jeho plnenie by mal zabezpečovať koordinačný tím, prípadne vytvorené pracovné skupiny.

Akčný plán by mal obsahovať:

- zoznam najdôležitejších aktivít a projektov na najbližší rok, ich opis a odhad ich reálnych vyčísliteľných prínosov (napr. tvorba pracovných miest)
- harmonogram krokov, ktoré je potrebné podniknúť na realizáciu naplánovaných aktivít a projektov
- určenie realizačného tímu ku každej aktivite a projektu
- predpokladané zdroje financovania (vlastné a vonkajšie)
- pri aktualizovaných akčných plánoch je potrebné ešte doplniť zhodnotenie plnenia úloh obsiahnutých v predchádzajúcom akčnom pláne, stav naplánovaných projektov, pokrok, ktorý mikroregión pri plnení PRM dosiahla v uplynulom roku
- aktualizáciu faktov v situačnej analýze a analýze SWOT (ak sa medzičasom zmenili východiskové podmienky).

2.1. Rozpracovanie rámcových aktivít mikroregiónu a jednotlivých obcí

Celkový akčný plán na obdobie 2022-2030 popisuje jednotlivé navrhované opatrenia. V popise je uvedené obdobie, zdroje financovania a tiež zodpovedná organizácia za podanie a realizáciu projektu. Reálnosť splnenia cieľov vychádza z rozpočtového auditu obcí mikroregiónu a ich možností financovania, resp. spolufinancovania jednotlivých projektov. Ďalej je významne ovplyvnená časovým rámcom programovacieho obdobia, harmonogramom vyhlasovania jednotlivých výziev v rámci Operačných programov a pod. Je rámcovým prehľadom plánovaných opatrení mikroregiónu a jej obcí na celé programovacie obdobie. **Odporúčame po schválení všetkých programových dokumentov, aby mikroregión a obce zabezpečili vypracovanie akčného plánu na najbližšie obdobie, ktoré bude zároveň v súlade aj s vypracovanou**

projektovou dokumentáciou v prípade investičných aktivít. Rámcové aktivity budú rozpracované do štádia projektového zámeru.

Prehľadná tabuľka opatrení rozdelená podľa prioritných oblastí

Opatrenie
Opatrenie 1.1 Dobudovanie chýbajúcej miestnej infraštruktúry vrátane projektovej prípravy a rekonštrukcia existujúcej
Opatrenie 1.2 Zníženie energetickej náročnosti budov v majetku obce a ich rekonštrukcia, využívanie obnoviteľných zdrojov energií
Opatrenie 1.3 Zvýšenie kvality a efektívnosti odpadového hospodárstva
Opatrenie 2.1 Vytvorenie podmienok pre rozvoj služieb zameraných najmä na oblasť využitia daností obce vrátane ubytovacích služieb
Opatrenie 2.2 Inovácia a modernizácia technológií v existujúcich firmách
Opatrenie 2.3 Podpora ekologického systému hospodárenia
Opatrenie 3.1 Podpora poskytovania elektronických služieb v obci
Opatrenie 3.2 Budovanie voľnočasovej a sociálnej infraštruktúry, zabezpečenie starostlivosti o seniorov a zdravotne ťažko postihnutých, rozvoj bývania
Opatrenie 3.3 Rozvoj vzdelávania, environmentálne vzdelávanie, podujatia

Pri príprave akčného plánu musia byť zodpovedané nasledovné otázky:

- **ČO** – výber jednotlivých krokov

Rozhodnutie o konkrétnych krokoch (aktivitách, projektoch), ktoré je potrebné realizovať so zameraním na stanovené priority

- **KTO** – stanovenie osobnej alebo inštitucionálnej zodpovednosti

Za každý projekt musí niekto (osoba alebo inštitúcia) prevziať osobnú zodpovednosť. Projekty, za ktoré nebude nikto zodpovedný sa nebudú realizovať.

- **KDE** – určenie miesta realizácie

Výber najvhodnejšieho miesta, kde sa projekt bude fyzicky realizovať.

- **KEDY** – určenie času realizácie

Každý projekt treba naplánovať v reálnom čase, a to nie len termínom realizácie, ale aj potrebného časového rozpätia na realizáciu. Všetky projekty nie je možné realizovať naraz, niektoré musia predchádzať a niektoré budú doplnené počas realizácie.

- **KOLKO** – stanovenie nákladov

Rámcové aktivity mikroregiónu Východný Hont na roky 2022-2030

Opatrenia	Časový harmonogram	Užívatelia – cieľová skupina	Indikátory monitoringu	Finančná náročnosť – min/max v eur	Zdroje financovania **
Kanalizácia a ČOV v obciach MR Východný Hont	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU, rozpočet obce, štátne dotácie
Rekonštrukcia jestvujúceho objektu v obci Senohrad a Cerovo na penzión pre seniorov	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU, rozpočet obce, štátne dotácie
Rekonštrukcia bývalej fary v obci Senohrad na remeselný dvor a múzeum Andreja Kmeťa	2022 - 2030	Obyvatelia, Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU, rozpočet obce, štátne dotácie
Vybudovanie turistického chodníka k trúbiacemu kameňu v obci Sucháň, vybudovanie cyklotrasy, napojenosť ostatných obcí mikroregiónu	2022 - 2030	Obyvatelia, Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU, rozpočet obce, štátne dotácie
Obnova tradičných remesiel a podpora odbytu drobných výrobcov založením OOV v obciach mikroregiónu	2022 - 2030	Obyvatelia, Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU, rozpočet obce, štátne dotácie, súkromné zdroje
Zriadiť mikroregionálnu informačnú kanceláriu	2022 - 2030	Obyvatelia, Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie,
Rozvoj ľudských zdrojov – requalifikačné kurzy, vzdelávanie v oblasti PC, cudzích jazykov, záujmové krúžky, requalifikácie	2022 - 2030	Obyvatelia	Tvorba nových pracovných miest, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU, rozpočet obce, štátne dotácie, granty

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNŮ VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

nezamestnaných a iné					
Výstavba kompostovnísk v obciach MR Východný Hont v spolupráci s poľnohospodárskymi subjektmi	2022 - 2030	Obyvatelia Podnikatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Ochrana životného prostredia	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie,
Využívanie obnoviteľných zdrojov energií v obciach a v spolupráci s inými zainteresovanými subjektmi	2022 - 2030	Obyvatelia, Návštevníci obce Podnikatelia	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Tvorba nových pracovných miest	*	EU, rozpočet obce, štátne dotácie, granty
Informačné prepojenie jednotlivých obcí mikroregiónu	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Zvýšená informovanosť obyvateľov	*	EU, rozpočet obce, štátne dotácie,
Budovať bezbariérové vstupy do objektov a pod.	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU, rozpočet obce, štátne dotácie,
Riešiť osamelé osady, miestne komunikácie a cesty IV. triedy v rámci MR	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU, rozpočet obce, štátne dotácie,
Riešenie podmienok pre voľnočasové aktivity mládeže a dospelých	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Zvýšenie atraktivity obce	*	EU, rozpočet obce, štátne dotácie,
Podpora podnikateľského prostredia priaznivého pre inovácie	2022 - 2030	Podnikatelia	Tvorba nových pracovných miest	*	EU, Súkromné zdroje
Zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality	2022 - 2030	Podnikatelia	Tvorba nových pracovných miest	*	EU, Súkromné zdroje
Diverzifikácia poľnohospodárskych činností	2022 - 2030	Obyvatelia Miestni podnikatelia	Tvorba nových pracovných miest, Rast konkurencieschopnosti,	*	EU štátne dotácie súkromné zdroje

* rozpočet bude doplnený po vypracovaní štúdie alebo podrobnej projektovej dokumentácie

Rámcové aktivity obce Príbelce na roky 2022-2030

Opatrenia	Časový harmonogram	Užívatelia – cieľová skupina	Indikátory monitoringu	Finančná náročnosť – min/max v eur *	Zdroje financovania **
Dobudovanie chýbajúceho vodovodu a rekonštrukcia existujúceho vodovodu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Vybudovanie WIFI zón	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Úprava verejných priestranstiev, vytvorenie oddychových zón a verejnej zelene	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Ochrana životného prostredia, Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia starého kultúrneho domu na polyfunkčný objekt	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Výstavba nového kultúrneho domu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia budov v majetku obce – budova bývalej základnej školy, budova požiarnej zbrojnice, budova posilňovne a kultúrneho domu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia multifunkčného ihriska a vybudovanie workout ihriska	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia bývalej kováčskej vyhne	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Vybudovanie bezdrôtového miestneho rozhlasu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb	*	EU rozpočet obce štátne

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

			poskytovaných obyvateľom		dotácie
Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov v obci	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie celkového vzhľadu obce, Zvýšenie atraktivity obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Výstavba obecných nájomných bytov, resp. štátnych nájomných bytov	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Zriadiť v obci dom dejateľov	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Podpora aktívneho turizmu – vznik konkrétnych produktov cestovného ruchu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Zriadiť v obci cyklotrasu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Vybudovanie rybníka v lokalite Pod lipiňou	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia bielej studničky	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Vybudovať chránenú dielňu v oblasti remesiel	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie, súkromné zdroje
Vybudovanie rozhľadne nad obcou	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie, súkromné zdroje
Vybudovanie kompostoviska	2022 - 2030	Obyvatelia	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie granty
Likvidácia čiernych skládok	2022 - 2030	Obyvatelia	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	rozpočet obce

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

Využívanie obnoviteľných zdrojov energie	2022 - 2030	Obyvatelia	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Tvorba nových pracovných miest	*	EU rozpočet obce
Zmena palivovej základne verejných objektov na obnoviteľné zdroje energií	2022 - 2030	Obyvatelia	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce
Zriadenie ubytovacích kapacít v obci	2022 - 2030	Návštevníci obce	Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU štátne dotácie súkromné zdroje
Vydávanie obecného miestneho spravodajcu	2022 - 2030	Návštevníci obce	Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, zvýšenie informovanosti	*	štátne dotácie rozpočet obce
Vypracovať marketingovú stratégiu na získanie návštevníkov	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zvýšenie informovanosti	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia domu smútku	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Prekrytie tribúny na futbalovom ihrisku a dobudovanie zázemia	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Výstavba amfiteátra	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Oprava oplatenia cintorínov	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia požiarnej nádrže	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Úprava miestneho potoka	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Úprava areálu pri materskej škole	2022 - 2030	Deti navštevujúce MŠ	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

					dotácie
Zvýšiť kapacitné vybavenie priestorov v budove materskej školy	2022 - 2030	Deti navštevujúce MŠ	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Vybudovanie náučného chodníka na Kamennú ženu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Vybudovanie zberného dvora	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rozvoj ľudských zdrojov – rekvalifikačné kurzy, vzdelávanie v základnej škole – v oblasti PC, cudzích jazykov, záujmové krúžky, rekvalifikácie nezamestnaných	2022 - 2030	Obyvatelia	Tvorba nových pracovných miest, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie
Dobudovanie verejného osvetlenia	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Vybudovanie kanalizácie a ČOV v obci	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Revitalizácia areálu pieskovej bane	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia streleckého areálu	2022 - 2030	Návštevníci areálu Športovci	Zvýšenie atraktivity areálu, Zlepšenie poskytovaných služieb	*	EU štátne dotácie
Vypracovanie územného plánu obce	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie
Vypracovanie projektu pozemkový úprav pre obidva katastre obce	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce, štátne

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

					dotácie
Spracovanie projektovej dokumentácie pre akcie investičného charakteru	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie
Rozvoj partnerstiev obcí (cezhraničná spolupráca, Program Európa pre občanov)	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie
Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi (LEADER – MAS)	2022 - 2030	Obyvatelia Podnikateľské subjekty	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie
Príprava a realizácia SMART projektov v partnerstve s okolitými obcami regiónu	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie
Modernizácia verejnej správy, zavedenie elektronických prvkov	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie

** rozpočet bude doplnený po vypracovaní štúdie alebo podrobnej projektovej dokumentácie*

Rámcové aktivity obce Dačov Lom na roky 2022 - 2030

Opatrenia	Časový harmonogram	Užívatelia – cieľová skupina	Indikátory monitoringu	Finančná náročnosť – min/max v eur *	Zdroje financovania **
Rekonštrukcia jestvujúceho vodovodu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU, rozpočet obce štátne dotácie
Vybudovanie viacúčelového športového ihriska a všešportového areálu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Úprava verejných priestranstiev, vytvorenie oddychových zón a verejnej zelene, úprava miestneho potoka	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Ochrana životného prostredia, Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia starého obecného úradu na polyfunkčný objekt	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Výstavba kotolne na drevo v novom kultúrnom dome	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Inštalácia javiskovej techniky a zhrňovacej priečky	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia verejného rozhlasu, zriadenie bezdrôtového rozhlasu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Oprava strechy domu smútku	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

Rekonštrukcia autobusových čakární	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Oprava miestnych mostov	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Vybudovať brod cez miestny potok v centre obce	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Výstavba nových autobusových zastávok podľa jednotnej projektovej dokumentácie v rámci mikroregiónu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Vybudovanie amfiteátra	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Zatraktívnenie obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rozvoj ľudských zdrojov – rekvalifikačné kurzy, vzdelávanie v základnej škole – v oblasti PC, cudzích jazykov, záujmové krúžky, rekvalifikácie nezamestnaných	2022 - 2030	Obyvatelia	Tvorba nových pracovných miest, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie
Pre rozvoj informovanosti miestnych občanov vydávať občasník – miestny spravodajca	2022 - 2030	Obyvatelia	Zvýšenie informovanosti obyvateľov, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	Rozpočet obce štátne dotácie granty
Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov v obci, vybudovanie nových chodníkov	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie celkového vzhľadu obce, Zvýšenie atraktivity obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Vybudovať v obci denný stacionár s výdajom stravy	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Podpora aktívneho turizmu – vznik konkrétnych produktov cestovného ruchu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Zriadiť v obci ďalšie náučné chodníky a cyklotrasu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓN VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

Spracovať viacjazyčný propagačný materiál o obci	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Vybudovanie kompostoviska v spolupráci s družstvom	2022 - 2030	Obyvatelia	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie granty
Likvidácia čiernych skládok	2022 - 2030	Obyvatelia	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	rozpočet obce
Využívanie obnoviteľných zdrojov energie,	2022 - 2030	Obyvatelia	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Tvorba nových pracovných miest	*	EU rozpočet obce
Zriadenie ubytovacích kapacít v obci	2022 - 2030	Návštevníci obce	Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU štátne dotácie súkromné zdroje
Vydávanie obecného miestneho spravodajcu	2022 - 2030	Návštevníci obce	Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, zvýšenie informovanosti	*	štátne dotácie rozpočet obce
Rekonštrukcia jestvujúcej turistickej ubytovne	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zatraktívnenie obce, Tvorba nových pracovných miest	*	EU štátne dotácie súkromné zdroje
Rekonštrukcia gazdovskej usadlosti na agroturistické centrum	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zatraktívnenie obce, Tvorba nových pracovných miest	*	EU štátne dotácie súkromné zdroje
Rekonštrukcia miestneho mlyna pre účely cestovného ruchu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Tvorba nových pracovných miest	*	EU štátne dotácie súkromné zdroje
Vybudovanie jazdiarne, chov oviec, rekonštrukcia hospodárskych budov	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zatraktívnenie obce, Tvorba nových pracovných miest	*	EU štátne dotácie súkromné zdroje
Obnova remesiel a podpora odbytu drobných výrobcov založením OOV	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Tvorba nových pracovných miest	*	EU štátne dotácie súkromné zdroje
Spracovanie územno-plánovacej dokumentácie obce	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU, rozpočet obce, štátne dotácie

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

Spracovanie projektovej dokumentácie pre akcie investičného charakteru	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU, rozpočet obce, štátne dotácie
Rozvoj partnerstiev obcí (cezhraničná spolupráca, Program Európa pre občanov)	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU, rozpočet obce, štátne dotácie
Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi (LEADER – MAS)	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU, rozpočet obce, štátne dotácie
Príprava a realizácia SMART projektov v partnerstve s okolitými obcami regiónu	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU, rozpočet obce, štátne dotácie
Modernizácia verejnej správy, zavedenie elektronických prvkov	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU, rozpočet obce, štátne dotácie

** rozpočet bude doplnený po vypracovaní štúdie alebo podrobnej projektovej dokumentácie*

Rámcové aktivity obce Litava na roky 2022 – 2030

Opatrenia	Časový harmonogram	Užívatelia – cieľová skupina	Indikátory monitoringu	Finančná náročnosť – min/max v eur *	Zdroje financovania **
Asfaltové úpravy miestnych komunikácií	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie atraktivity obce	*	EU, rozpočet obce, štátne dotácie
Infraštruktúra k nájomným bytom, výstavba nájomných bytov	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie atraktivity obce	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie
Vybudovanie vodnej nádrže pre účely požiarnej ochrany a cestovného ruchu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie
Vybudovanie cestných rigolov pri miestnych komunikáciách v lazoch	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie kvality životného prostredia	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie
Výstavba amfiteátra	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU Rozpočet obce štátne dotácie granty
Rekonštrukcia priestorov v kultúrnom dome na ubytovňu resp. podnikanie	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR, vytváranie nových pracovných miest	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia kotolne pre kultúrny dom a ZŠ	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Výstavba futbalového ihriska	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Oprava vonkajších omietok a strechy na ZŠ	2022 - 2030	Obyvatelia	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce,	*	EU rozpočet obce štátne dotácie

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

Oprava miestneho rozhlasu a výmena rozhlasovej ústredni	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Zvýšenie atraktivity obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie granty
Oprava verejného osvetlenia	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Regulácia potoka Litavica v intraviláne obce	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie kvality životného prostredia	*	EU rozpočet obce štátne dotácie granty
Výstavba kováčskej vyhne pre zachovanie tradičného remesla (Rómovia)	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce štátne dotácie granty
Rekonštrukcia objektov na agroturistiku pre podnikateľov	2022 - 2030	Obyvatelia Podnikatelia	Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Zvýšená informovanosť obyvateľov	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Vybudovať pri kostole odstavnú plochu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie celkového vzhľadu obce	*	EU rozpočet obce
Zabezpečiť vypracovanie stavebných projektových dokumentácií na uvedené projektové zámery a zabezpečiť majetkové vysporiadanie pozemkov	2022 - 2030	Obyvatelia	Zvýšenie konkurencieschopnosti obce	*	rozpočet obce štátne dotácie
Pre zachovanie dedičstva predkov organizovať prezentačné podujatia (tradičné remeslá, hontianska čipka, výšivkárstvo a pod.)	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce Mikroregión	Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, Zvýšená informovanosť obyvateľov, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EÚ rozpočet obce, štátne dotácie granty
Udržiavať folklórne tradície cestou miestnej folklórnej skupiny	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, Zvýšená informovanosť obyvateľov, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EÚ rozpočet obce, štátne dotácie granty
Obnoviť aktivity rómskeho detského tanečného súboru	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, Rozvoj ľudských zdrojov	*	EÚ rozpočet obce,

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

					štátne dotácie granty
Vydať doplňujúcu monografiu o obci Litava k 885. výročiu prvej písomnej zmienky o obci v roku 2020	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, Zvýšená informovanosť obyvateľov, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EÚ rozpočet obce, štátne dotácie granty
Rozšíriť činnosť zboru pre občianske záležitosti novými obradmi pre občanov	2022 - 2030	Obyvatelia	Rozvoj ľudských zdrojov, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom,	*	rozpočet obce
Venovať sústavnú pozornosť športovému vyžitiu obyvateľov obce (futbal, tenis, stolný tenis, hokej) a kultúrno spoločenským stretnutiam s občanmi obce pri rôznych jubileách a tradíciách počas roka	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Rozvoj ľudských zdrojov, Zvýšenie informovanosti, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Zvýšenie konkurencieschopnosti obce	*	EÚ rozpočet obce, štátne dotácie granty
Zriadiť klub dôchodcov	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Zlepšenie starostlivosti o postihnutých občanov	*	rozpočet obce granty
Vybaviť klub mládeže	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce štátne dotácie granty
Zlepšiť a skrášliť životného prostredie (asfaltové plochy nahrádzať zámkovou dlažbou, výsadba stromov a kríkov na verejných priestranstvách, údržba zelene, kosenie burín a čistenie verejných priestranstiev)	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, Zlepšenie celkového vzhľadu obce	*	EÚ rozpočet obce štátne dotácie granty
Výstavba obecného kompostoviska	2022 - 2030	Obyvatelia Mikroregión	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie konkurencieschopnosti obce,	*	EÚ rozpočet obce, štátne dotácie

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

			Zlepšenie kvality životného prostredia		granty
Zabezpečiť triedený zber tuhého komunálneho odpadu	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, Zlepšenie kvality životného prostredia	*	EÚ rozpočet obce, štátne dotácie granty
Likvidácia divokých skládok komunálneho odpadu	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, Zlepšenie kvality životného prostredia	*	EÚ rozpočet obce, štátne dotácie granty
Doriešiť zber TKO v rómskej osade	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, Zlepšenie kvality životného prostredia	*	EÚ rozpočet obce, štátne dotácie granty
Využívať obnoviteľné zdroje energií na vykurovanie obecných priestorov aj domácností	2022 - 2030	Obyvatelia Podnikatelia	Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, Zlepšenie kvality životného prostredia, Vytváranie nových pracovných miest	*	EÚ rozpočet obce štátne dotácie granty
Spracovanie projektovej dokumentácie pre akcie investičného charakteru	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Rozvoj partnerstiev obcí (cezhraničná spolupráca, Program Európa pre občanov)	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi (LEADER – MAS)	2022 - 2030	Obyvatelia Podnikatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Príprava a realizácia SMART projektov v partnerstve s okolitými obcami regiónu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Modernizácia verejnej správy, zavedenie elektronických prvkov	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU

* rozpočet bude doplnený po vypracovaní štúdie alebo podrobnej projektovej dokumentácie

Rámcové aktivity obce Sucháň na roky 2022-2030

Opatrenia	Časový harmonogram	Užívatelia – cieľová skupina	Indikátory monitoringu	Finančná náročnosť – min/max v eur *	Zdroje financovania **
Vybudovanie viacúčelového športového ihriska	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Úprava verejných priestranstiev, vytvorenie oddychových zón a verejnej zelene, úprava miestneho potoka	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Ochrana životného prostredia, Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Vybudovať bezbariérové prístupy do obecných budov	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, zlepšenie starostlivosti o postihnutých občanov	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rozvoj ľudských zdrojov – rekvalifikačné kurzy, vzdelávanie v základnej škole – v oblasti PC, cudzích jazykov, záujmové krúžky, rekvalifikácie nezamestnaných	2022 - 2030	Obyvatelia	Tvorba nových pracovných miest, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie
Pre rozvoj informovanosti miestnych občanov vydávať občasník – miestny spravodajca	2022 - 2030	Obyvatelia	Zvýšenie informovanosti obyvateľov, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	Rozpočet obce štátne dotácie granty
Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov v obci, vybudovanie nových chodníkov	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie celkového vzhľadu obce, Zvýšenie atraktivity obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Podpora aktívneho turizmu – vznik konkrétnych produktov cestovného ruchu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Spracovať viacjazyčný propagačný materiál o obci	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Zavedenie separovaného zberu a vybudovanie zberného dvora, vybudovanie kompostoviska	2022 - 2030	Obyvatelia	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie granty
Využívanie obnoviteľných zdrojov energie	2022 - 2030	Obyvatelia	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Tvorba nových pracovných miest	*	EU rozpočet obce
Riešenie sociálnej oblasti – starostlivosť	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov	*	EU

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

o starých občanov –opatrovateľská služba, denná starostlivosť o starých občanov			obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom		rozpočet obce štátne dotácie granty
Zriaďiť v obci komunitné centrum (internetová miestnosť, práčovňa, kuchyňa, vzdelávacie stredisko)	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Zvýšená informovanosť obyvateľov	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Zriadenie ubytovacích kapacít v obci	2022 - 2030	Návštevníci obce	Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU štátne dotácie súkromné zdroje
Zriaďiť v obci sezónne informačné stredisko	2022 - 2030	Návštevníci obce	Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU štátne dotácie súkromné zdroje
Podpora poskytovaníu služieb v obci	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Tvorba nových pracovných miest	*	EU štátne dotácie súkromné zdroje
Dopracovanie územno-plánovacej dokumentácie obce	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU, rozpočet obce, štátne dotácie
Spracovanie projektovej dokumentácie pre akcie investičného charakteru	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	rozpočet obce, štátne dotácie
Podpora diverzifikácie poľnohospodárskych činností (ubytovanie, chov koní, pštrosov...)	2022 - 2030	Podnikateľské subjekty	Podpora podnikania, tvorba nových pracovných miest	*	EU Vlastné zdroje
Podpora pestovania a výroby regionálnych produktov, distribúcia, predaj,	2022 - 2030	Podnikateľské subjekty	Podpora podnikania, tvorba nových pracovných miest	*	EU Vlastné zdroje
Chov hospodárskych zvierat (nové plemená - hovädzí dobytok, ovce, kozy....)	2022 - 2030	Podnikateľské subjekty	Podpora podnikania, tvorba nových pracovných miest	*	EU Vlastné zdroje
Spracovanie projektovej dokumentácie pre akcie investičného charakteru	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Rozvoj partnerstiev obcí (cezhraničná spolupráca, Program Európa pre občanov)	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi (LEADER – MAS)	2022 - 2030	Obyvatelia Podnikateľské subjekty	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Príprava a realizácia SMART projektov v partnerstve s okolitými obcami	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb	*	rozpočet obce, štátne dotácie

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

regiónu			poskytovaných obyvateľom		granty, EU
Modernizácia verejnej správy, zavedenie elektronických prvkov	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU

** rozpočet bude doplnený po vypracovaní štúdie alebo podrobnej projektovej dokumentácie*

Rámcové aktivity obce Senohrad na roky 2022-2030

Opatrenia	Časový harmonogram	Užívatelia – cieľová skupina	Indikátory monitoringu	Finančná náročnosť – min/max v eur *	Zdroje financovania **
Vybudovanie futbalového ihriska v extraviláne obce	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia miestnych komunikácií a komunikácií v extraviláne obce (miestne lazy) a vybudovanie cestných rigolov pri MK	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Výstavba Komunitného centra v obci	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie informovanosti obyvateľov, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Zvýšenie atraktivity obce	*	EU Rozpočet obce štátne dotácie granty
Rekonštrukcia jestvujúceho objektu (ZS) na denný stacionár pre seniorov	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Zlepšenie starostlivosti o postihnutých občanov	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia bývalej fary Andreja Kmeťa (kultúrna pamiatka)	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Zriadenie chránenej dielne pre zdravotne postihnutých občanov na remeselné činnosti	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce Tvorba nových pracovných miest, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie granty
Pripraviť pozemky pre individuálnu bytovú výstavbu občanov	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce štátne dotácie

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNŮ VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

Vzdelávanie nezamestnaných občanov, jazykové kurzy, počítačové zručnosti, iné remeselné vzdelávacie aktivity	2022 - 2030	Obyvatelia Podnikatelia	Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Zvýšená informovanosť obyvateľov	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Modernizácia technického vybavenia hasičského zboru	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Podpora nekomerčných záchranných zložiek	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Zberný dvor	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Chodník do kostola, lávka cez potok Litava	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Vybudovanie bezbariérového prístupu do obecných budov	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Rekonštrukcia domu smútku, osvetlenie a chodníky – vybudovanie v miestnom cintoríne	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Oplotenie školského areálu	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Dobudovanie chodníkov v obci	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Rekonštrukcia a modernizácia Polyfunkčnej budovy Senohrad 151	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Podpora aktívneho turizmu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Vybudovanie turistického chodníka,	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok		EU

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

vyhliadkovej veže a cyklotrasy		Návštevníci obce	obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce štátne dotácie
Spropagovanie a udržiavanie stromových jaskýň v KÚ Senohrad	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Podpora a propagácia tradičných produktov (produkty spracovanej vlny, tradičnej paličkovanej čipky a výšiviek a iné) a zachovanie ľudových tradícií	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Spracovanie monografie obce alebo iného propagačného materiálu o obci Senohrad a kroniky obce	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Modernizácia kúrenia v Materskej škole	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Kompletná rekonštrukcia skladu Jarmočnisko	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Celoobecná kanalizácia a vybudovanie ČOV	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Spracovanie projektovej dokumentácie pre akcie investičného charakteru	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Rozvoj partnerstiev obcí (cezhraničná spolupráca, Program Európa pre občanov)	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi (LEADER – MAS)	2022 - 2030	Obyvatelia Podnikateľské subjekty	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Príprava a realizácia SMART projektov	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok	*	rozpočet obce,

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

v partnerstve s okolitými obcami regiónu		Návštevníci obce	obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom		štátne dotácie granty, EU
Modernizácia verejnej správy, zavedenie elektronických prvkov	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU

** rozpočet bude doplnený po vypracovaní štúdie alebo podrobnej projektovej dokumentácie*

Rámcové aktivity obce Dolné Plachtince na roky 2022-2030

Opatrenia	Časový harmonogram	Užívatelia – cieľová skupina	Indikátory monitoringu	Finančná náročnosť – min/max v eur *	Zdroje financovania **
Výstavba obecného kompostoviska	2022 - 2030	Obyvatelia Mikroregión	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, Zlepšenie kvality životného prostredia	*	EÚ rozpočet obce štátne dotácie granty
Zabezpečiť triedený zber tuhého komunálneho odpadu	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, Zlepšenie kvality životného prostredia	*	EÚ rozpočet obce štátne dotácie granty
Oživiť dávnu slávu plachtinských pivníc – vínná cesta, dom vínnych tradícií	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Vytvorenie nových pracovných miest, Zlepšenie služieb poskytovaných v rámci CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Zabezpečiť „jednosmernosť“ cesty pri škole pod kostolom	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Zviditeľniť históriu obce – vydanie monografie	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce , Zýšenie informovanosti	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie granty
Rekonštrukcia autobusových čakární	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie celkového vzhľadu obce	*	rozpočet obce štátne dotácie granty
Oprava miestneho rozhlasu a výmena rozhlasovej ústredni	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Zvýšenie atraktivity obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Oprava verejného osvetlenia	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Regulácia potoka v intraviláne obce	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie kvality životného prostredia	*	EU rozpočet obce štátne dotácie granty
Zabezpečiť vypracovanie stavebných projektových dokumentácií na uvedené projektové zámery a zabezpečiť majetkové vysporiadanie pozemkov	2022 - 2030	Obyvatelia	Zvýšenie konkurencieschopnosti obce	*	rozpočet obce štátne dotácie
Pre zachovanie dedičstva predkov	2022 - 2030	Obyvatelia	Zvýšenie konkurencieschopnosti obce,	*	EÚ

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNŮ VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

organizovať prezentačné podujatia (tradičné remeslá, vinobranie a pod.)		Návštevníci obce Mikroregión	Zvýšená informovanosť obyvateľov, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR		rozpočet obce štátne dotácie granty
Zaviest' internetizáciu priestorov obecného úradu a zriadiť miestnosť používania internetu pre verejnosť	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, Rozvoj ľudských zdrojov, Zvýšenie informovanosti	*	EÚ rozpočet obce štátne dotácie granty
Udržiavať folklórne tradície cestou miestnej folklórnej skupiny	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, Zvýšená informovanosť obyvateľov, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EÚ rozpočet obce štátne dotácie granty
Zlepšiť a skrášliť životného prostredie (asfaltové plochy nahrádzať zámkovou dlažbou, výsadba stromov a kríkov na verejných priestranstvách, údržba zelene, kosenie burín a čistenie verejných priestranstiev)	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, Zlepšenie celkového vzhľadu obce	*	EÚ rozpočet obce štátne dotácie granty
Vzdelávanie nezamestnaných občanov, jazykové kurzy, počítačové zručnosti, iné remeselné vzdelávacie aktivity	2022 - 2030	Obyvatelia Podnikatelia	Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Zvýšená informovanosť obyvateľov	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Spracovanie projektovej dokumentácie pre akcie investičného charakteru	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Rozvoj partnerstiev obcí (cezhraničná spolupráca, Program Európa pre občanov)	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi (LEADER – MAS)	2022 - 2030	Obyvatelia Podnikateľské subjekty	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Príprava a realizácia SMART projektov v partnerstve s okolitými obcami regiónu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Modernizácia verejnej správy, zavedenie elektronických prvkov	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU

* rozpočet bude doplnený po vypracovaní štúdie alebo podrobnej projektovej dokumentácie

Rámcové aktivity obce Stredné Plachtince na roky 2022 -2030

Opatrenia	Časový harmonogram	Užívatelia – cieľová skupina	Indikátory monitoringu	Finančná náročnosť – min/max v eur*	Zdroje financovania **
Výstavba obecného kompostoviska	2022 - 2030	Obyvatelia Mikroregión	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, Zlepšenie kvality životného prostredia	*	EÚ rozpočet obce štátne dotácie granty
Zabezpečiť triedený zber tuhého komunálneho odpadu	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, Zlepšenie kvality životného prostredia	*	EÚ rozpočet obce štátne dotácie granty
Oživiť dávnu slávu plachtinských pivníc – vína cesta, dom vínnych tradícií, cyklotrasa	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Vytvorenie nových pracovných miest, Zlepšenie služieb poskytovaných v rámci CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Marketingové aktivity pre zviditeľnenie múzea a tradícií – web stránka, publikácia, suveníry	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce , Zvýšenie informovanosti	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie granty
Rekonštrukcia autobusových čakární	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie celkového vzhľadu obce	*	rozpočet obce štátne dotácie granty
Zriadenie obecného domu	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie atraktivity obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie granty
Regulácia potoka v intraviláne obce a úprava rigólov	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie kvality životného prostredia	*	EU rozpočet obce štátne dotácie granty
Zabezpečiť vypracovanie stavebných projektových dokumentácií na uvedené projektové zámery a zabezpečiť	2022 - 2030	Obyvatelia	Zvýšenie konkurencieschopnosti obce	*	rozpočet obce štátne dotácie

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

majetkové vysporiadanie pozemkov					
Zlepšiť a skrášliť životného prostredie (asfaltové plochy nahrádzať zámkovou dlažbou, výsadba stromov a kríkov na verejných priestranstvách, údržba zelene, kosenie burín a čistenie verejných priestranstiev)	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, Zlepšenie celkového vzhľadu obce	*	EÚ rozpočet obce štátne dotácie granty
Vzdelávanie nezamestnaných občanov, jazykové kurzy, počítačové zručnosti, iné remeselné vzdelávacie aktivity	2022 - 2030	Obyvatelia Podnikatelia	Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Zvýšená informovanosť obyvateľov, Rozvoj ľudských zdrojov	*	EÚ rozpočet obce štátne dotácie granty
Špecializované vzdelávacie aktivity pre Rómov	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Rozvoj ľudských zdrojov, Zvýšenie informovanosti	*	EÚ rozpočet obce štátne dotácie granty
Komplexná rekonštrukcia školskej vybavenosti vrátane vybudovania nových priestorov pre vytvorenie špeciálnych učební	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie atraktivity obce	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie
Vybudovať náučný chodník a umiestniť v obci orientačné tabule	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie granty
Výstavba amfiteátra	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie granty
Pravidelne organizovať deň obce	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce Podnikatelia	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	rozpočet obce štátne dotácie
Vybudovanie chodníka pre peších	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, Zlepšenie celkového vzhľadu obce	*	EÚ rozpočet obce štátne dotácie

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNŮ VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

Rekonštrukcia miestnych komunikácií a komunikácií v extraviláne obce (miestne lazy)	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Úprava verejných priestorov v obci, výstavba mostov, rekonštrukcia cintorína, osadenie lavičiek	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce,	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Zriadiť vývarovňu pre dôchodcov a chorých občanov	2022 - 2030	Obyvatelia	Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, vznik nových pracovných miest, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie granty
Zriadiť penzión pre dôchodcov	2022 - 2030	Obyvatelia	Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, vznik nových pracovných miest, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie granty
Rekonštrukcia hracej plochy futbalového ihriska a tribúny	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Infraštruktúra k nájomným bytom, výstavba nájomných bytov	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie atraktivity obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Výstavba telocvične	2022 - 2030	Obyvatelia	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie granty
Obnova ovocných sádov	2022 - 2030	Podnikatelia Obyvatelia	Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, vznik nových pracovných miest	*	EU rozpočet obce bankové zdroje
Obnoviť autobusové zástavky a osadiť lavice (cintorín, ihrisko)	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR, Zlepšenie životných podmienok	*	EU rozpočet obce štátne dotácie

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

			obyvateľov obce,		
Udržiavať folklórne tradície cestou miestnej folklórnej skupiny	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, Zvýšená informovanosť obyvateľov, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EÚ rozpočet obce štátne dotácie granty
Likvidácia čiernych skládok	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie kvality životného prostredia	*	EÚ rozpočet obce štátne dotácie granty
Rozvoj partnerstiev obcí (cezhraničná spolupráca, Program Európa pre občanov)	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi (LEADER – MAS)	2022 - 2030	Obyvatelia Podnikateľské subjekty	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Príprava a realizácia SMART projektov v partnerstve s okolitými obcami regiónu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Modernizácia verejnej správy, zavedenie elektronických prvkov	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU

* rozpočet bude doplnený po vypracovaní štúdie alebo podrobnej projektovej dokumentácie

Rámcové aktivity obce Horné Plachtince na roky 2022-2030

Opatrenia	Časový harmonogram	Užívatelia – cieľová skupina	Indikátory monitoringu	Finančná náročnosť – min/max v eur *	Zdroje financovania **
Likvidácia čiernych skládok	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, Zlepšenie kvality životného prostredia	*	EÚ rozpočet obce štátne dotácie granty
Vybudovanie lyžiarskeho vleku – jelení potok a potrebnej infraštruktúry	2022 - 2030	Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Vytvorenie nových pracovných miest, Zlepšenie služieb poskytovaných v rámci CR	*	EU súkromné zdroje
Rekonštrukcia autobusových čakární	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie celkového vzhľadu obce	*	rozpočet obce štátne dotácie granty
Zabezpečiť vypracovanie stavebných projektových dokumentácií na uvedené projektové zámery a zabezpečiť majetkové vysporiadanie pozemkov	2022 - 2030	Obyvatelia	Zvýšenie konkurencieschopnosti obce	*	rozpočet obce štátne dotácie
Zlepšiť a skrásliť životného prostredie (asfaltové plochy nahrádzať zámkovou dlažbou, výsadba stromov a kríkov na verejných priestranstvách, údržba zelene, kosenie burín a čistenie verejných priestranstiev)	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie konkurencieschopnosti obce, Zlepšenie celkového vzhľadu obce	*	EÚ rozpočet obce štátne dotácie granty
Vzdelávanie nezamestnaných občanov, jazykové kurzy, počítačové zručnosti, iné remeselné vzdelávacie aktivity	2022 - 2030	Obyvatelia Podnikatelia	Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Zvýšená informovanosť obyvateľov, Rozvoj ľudských zdrojov	*	EÚ rozpočet obce štátne dotácie granty
Rekonštrukcia miestnych komunikácií a komunikácií v extraviláne obce (miestne lazy)	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Úprava verejných priestorov v obci,	2022 - 2030	Obyvatelia	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie	*	EU

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

výstavba mostov, rekonštrukcia cintorína, osadenie lavičiek		Návštevníci obce	služieb poskytovaných v oblasti CR, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce,		rozpočet obce štátne dotácie
Špeciálne vzdelávacie aktivity pre Rómov	2022 - 2030	Obyvatelia Podnikatelia	Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Zvýšená informovanosť obyvateľov	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Zriadiť vývarovňu pre dôchodcov a chorých občanov	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie konkurencieschopnosti obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rozvoj partnerstiev obcí (cezhraničná spolupráca, Program Európa pre občanov)	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi (LEADER – MAS)	2022 - 2030	Obyvatelia Podnikateľské subjekty	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Príprava a realizácia SMART projektov v partnerstve s okolitými obcami regiónu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Modernizácia verejnej správy, zavedenie elektronických prvkov	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU

* rozpočet bude doplnený po vypracovaní štúdie alebo podrobnej projektovej dokumentácie

Rámcové aktivity obce Cerovo na roky 2022-2030

Opatrenia	Časový harmonogram	Užívatelia – cieľová skupina	Indikátory monitoringu	Finančná náročnosť – min/max v eur *	Zdroje financovania **
Vybudovať viacúčelové športové ihrisko a detské ihrisko	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Úprava verejných priestranstiev, vytvorenie oddychových zón a verejnej zelene	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Ochrana životného prostredia, Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia budovy obecného úradu	2023	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	739 040,76	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia nevyužívanej budovy na klub mládeže	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia Domu smútku a oplatenia v cintoríne	2022- 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom, Zvýšenie atraktivity obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rozvoj ľudských zdrojov – rekvalifikačné kurzy, vzdelávanie v základnej škole – v oblasti PC, cudzích jazykov, záujmové krúžky, rekvalifikácie nezamestnaných	2014 - 2020	Obyvatelia	Tvorba nových pracovných miest, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie
Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov v obci, vybudovanie nových chodníkov	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie celkového vzhľadu obce, Zvýšenie atraktivity obce	288 719,92	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia komunikácií v extraviláne obce	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie celkového vzhľadu obce, Zvýšenie atraktivity obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Vysporiadanie pozemkov pod plánovanú výstavbu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie celkového vzhľadu obce, Zvýšenie atraktivity obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

Kapacitne posilniť existujúcu infraštruktúru – elektrické vedenie, telefónne spojenie	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie celkového vzhľadu obce, Zvýšenie atraktivity obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Výstavba čističky odpadových vôd	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie celkového vzhľadu obce, Zvýšenie atraktivity obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Zateplenie budovy ZŠ	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie celkového vzhľadu obce, Zvýšenie atraktivity obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Výstavba Domovu dôchodcov	2024 - 2027	Obyvatelia klienti	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Vybudovať v nevyužívanom krídle ZŠ „Univerzitu vedomého života“	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Využívanie obnoviteľných zdrojov energie,	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Výstavba nájomných bytov v obci	2022 - 2024	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Vybudovanie domu ľudových tradícií rekonštrukciou Zochovho domu	2023 - 2025	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	89 710,79	EU rozpočet obce štátne dotácie
Podpora aktívneho turizmu – vznik konkrétnych produktov cestovného ruchu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Zriadiť v obci nové náučné chodníky a cyklotrasu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Zriadenie zberného dvora	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Likvidácia čiernych skládok	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

					dotácie, súkromné zdroje
Spracovať viacjazyčný propagačný materiál o obci	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Využiť obecné objekty na podnikanie (infraštruktúra podnikania)	2022 - 2030	Obyvatelia	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie granty
Výstavba veterných elektrární	2022 - 2030	Obyvatelia	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	rozpočet obce
Zmena palivovej základne školy na alternatívne zdroje energií	2022 - 2030	Obyvatelia	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Tvorba nových pracovných miest	*	EU rozpočet obce
Podpora sociálneho podnikania	2022 - 2030	Obyvatelia	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce
Vypracovať marketingovú stratégiu na získanie návštevníkov	2022 - 2030	Podnikatelia	Tvorba nových pracovných miest	*	EU, rozpočet obce Súkromné zdroje
Spracovanie projektovej dokumentácie pre akcie investičného charakteru	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	rozpočet obce, štátne dotácie
Rozvoj partnerstiev obcí (cezhraničná spolupráca, Program Európa pre občanov)	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi (LEADER – MAS)	2022 - 2030	Obyvatelia Podnikateľské subjekty	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Príprava a realizácia SMART projektov v partnerstve s okolitými obcami regiónu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Modernizácia verejnej správy, zavedenie elektronických prvkov	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU

* rozpočet bude doplnený po vypracovaní štúdie alebo podrobnej projektovej dokumentácie

Rámcové aktivity obce Lackov na roky 2022 - 2030

Opatrenia	Časový harmonogram	Užívatelia – cieľová skupina	Indikátory monitoringu	Finančná náročnosť – min/max v eur *	Zdroje financovania **
Vybudovanie kanalizácie a ČOV	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU, rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia verejného vodovodu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Výstavba obecných nájomných bytov	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Vybudovanie viacúčelového športového ihriska	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Vybudovanie detského ihriska	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Úprava verejných priestranstiev, vytvorenie oddychových zón a verejnej zelene	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia kultúrneho domu na polyfunkčný objekt	2022 - 2030	Podnikatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU Súkromné zdroje
Výstavba obchodu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Zariadenie budovy obecného úradu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNŮ VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

Obec vybaviť viacúčelovou technikou na kosenie a vyorávanie snehu	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce, štátne dotácie
Rozvoj včelárstva	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Tvorba pracovných miest, rozvoj podnikania	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia a rozšírenie miestneho rozhlasu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rozvoj ľudských zdrojov – rekvalifikačné kurzy, vzdelávanie v základnej škole – v oblasti PC, cudzích jazykov, záujmové krúžky, rekvalifikácie nezamestnaných	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Tvorba nových pracovných miest	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov v obci, vybudovanie nových chodníkov	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Podpora aktívneho turizmu – vznik konkrétnych produktov cestovného ruchu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Rekonštrukcia mlyna na účely cestovného ruchu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU rozpočet obce štátne dotácie
Obnoviť a rekonštruovať miestnu zvoničku	2022 - 2030	Obyvatelia	Zvýšenie atraktivity obce	*	rozpočet obce
Rekonštrukcia miestnych studničiek	2022 - 2030	Obyvatelia	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU rozpočet obce
Zriaďiť v obci ľudový dom	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zatraktívnenie obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU štátne dotácie súkromné zdroje
Vybudovať náučný chodník k obci Sucháň	2022 - 2030	Obyvatelia	Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	rozpočet obce, štátne dotácie

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MIKROREGIÓNU VÝCHODNÝ HONT NA ROKY 2022 - 2030**

Likvidácia čiernych skládok	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU, rozpočet obce štátne dotácie
Realizácia projektov na podporu zvyšovania triedenia odpadu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU, rozpočet obce štátne dotácie
Realizácia projektov na podporu zamestnanosti	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Tvorba nových pracovných miest	*	EU, rozpočet obce štátne dotácie
Dostupné internetové pripojenie	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU, rozpočet obce štátne dotácie
Využívanie obnoviteľných zdrojov energie	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Ochrana životného prostredia, Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce	*	EU, rozpočet obce štátne dotácie
Rozvoj a zachovanie ľudových remesiel typických pre obec	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Tvorba nových pracovných miest, Zvýšenie atraktivity obce, Zlepšenie služieb poskytovaných v oblasti CR	*	EU, rozpočet obce štátne dotácie
Spracovanie projektovej dokumentácie pre akcie investičného charakteru	2022 - 2030	Obyvatelia	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Rozvoj partnerstiev obcí (cezhraničná spolupráca, Program Európa pre občanov)	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi (LEADER – MAS)	2022 - 2030	Obyvatelia Podnikateľské subjekty	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU
Príprava a realizácia SMART projektov v partnerstve s okolitými obcami regiónu	2022 - 2030	Obyvatelia Návštevníci obce	Zlepšenie životných podmienok obyvateľov obce, Zlepšenie služieb poskytovaných obyvateľom	*	rozpočet obce, štátne dotácie granty, EU

**bude doplnené po vypracovaní projektovej dokumentácie alebo projektových podkladov*

2.2 Postup pri implementácii

Realizácia aktivít naplánovaných v PHRSR obce Balog nad Ipľom bude vyžadovať úzku spoluprácu obce a miestnych aktérov rozvoja v jednotlivých sektoroch života obce, ako aj spoluprácu starostu obce a poslancov s externými odborníkmi, inštitúciami, orgánmi štátnej správy a regionálnej samosprávy, okolitými obcami a združeniami, ktorých je obec členom. Hlavným koordinátorom aktivít smerujúcich k realizácii strategického cieľa obce v programovom období 2021 - 2027 je starosta obce a pracovný tím zostavený za účelom implementácie PHRSR vždy prispôsobený zameraniu riešenému projektu. Vypracovaním a schválením výsledného dokumentu proces strategického plánovania nekončí. PHRSR je dokument otvorený a reagujúci operatívne na potrebné zmeny vzniknuté počas programovacieho obdobia. Pracovná skupina pre implementáciu bude okrem implementácie programu plniť aj monitorovaciu úlohu. Obec má reálne skúsenosti s realizáciou investičných a neinvestičných projektov na podporu regionálneho rozvoja. Vzhľadom na nízky počet zamestnancov Obecného úradu bude pri realizácii aktivít spolupracovať s externými spolupracovníkmi. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce bude po schválení obecným zastupiteľstvom zverejnený na web stránke obce a v tlačenej forme bude verejne prístupný na obecnom úrade.

Časový harmonogram

Implementácia opatrení a aktivít nadefinovaných v tomto dokumente je naplánovaná do konca aktuálneho programovacieho obdobia (rok 2027) s výhľadom až do roku 2030, kedy do bude možné ešte ukončovať rozbehnuté projekty. Odhad realizácie PHRSR vychádza zo všeobecne očakávaných zdrojov financovania. Časový harmonogram prípravy a realizácie jednotlivých aktivít bude rozpracovávať Akčný plán, zostavovaný vždy na nasledujúce 2 roky. Každoročne sa Akčný plán bude vyhodnocovať a upravovať podľa aktuálneho stavu realizácie projektov, administratívnych a finančných možností obce.

2.3 Systém monitorovania a hodnotenia

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. A členské obce V procese monitoringu sa uplatňuje **princíp participácie partnerov a verejnosti**. Mikroregión a členské obce budú mať vytvorený monitorovací výbor, ktorý bude zostavený za účasti partnerov a pracovných skupín. Proces monitorovania a hodnotenia plnenia priorít a cieľov PHRSR bude previazaný s procesom monitorovania a hodnotenia napĺňania programového rozpočtu obcí v zmysle zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Záverečný účet obce predstavuje vhodný nástroj, ktorý zachytáva nielen napĺňanie programového rozpočtu územnej samosprávy, ale i napĺňanie implementácie PHRSR vrátane možnosti sledovania definovaných indikátorov. Vzhľadom na túto previazanosť bude systém monitoringu PHRSR využívať najmä „Záverečný účet“, ktorý je každoročne pripravovaný a schvaľovaný Obecným zastupiteľstvom. Monitorovanie splnenia programu obce je možné na základe vyhodnotenia výsledkov ukazovateľov za jednotlivé cieľové oblasti. Indikátory budú presne stanovené v jednotlivých realizačných projektoch. Mikroregión si vytvorí svoj systém podľa stanov a zriaďovacej listiny.

Rámcové merateľné ukazovatele:

Špecifický cieľ	Ukazovateľ – cieľová hodnota	Časový bod monitorovania
dobudovanie chýbajúcej rekonštrukcia existujúcej infraštruktúry ohľadom na ochranu životného prostredia	<ul style="list-style-type: none"> • napojenie obyvateľov na inžinierske siete (%) • rekonštruované obecné budovy (m², počet vymenených okien, množstvo ušetrenej energie na vykurovanie) • km opravených/novostavaných chodníkov, km novostavaných cyklistických chodníkov a km opravených/novostavaných miestnych komunikácií, • rozšírenie inžinierskych sietí (merná jednotka: km a napojenie obyvateľstva v %) • napojenosť obyvateľstva na verejnú kanalizačnú sieť (v %) • miera využívania obnoviteľných zdrojov energie (v %) • množstvo odpadu pozbieraného separovane (druh/t) • množstvo recyklovaného odpadu (t) • množstvo vytvoreného komunálneho odpadu na obyvateľa (kg/rok/obyv.) • množstvo biologického odpadu (t) • počet vysadených stromov a kríkov • výmera novovytvorenej verejnej zelene (m²) • zvýšenie investičnej činnosti v obci (v %) • úspešnosť realizácie projektových zámerov (%) 	1x ročne
využitie daností obce, rozvoj podnikania a inovácií	<ul style="list-style-type: none"> • počet vytvorených pracovných miest v súkromnom sektore • počet zavedených nových výrobných činností • počet inovovaných technológií • zvýšenie produktivity práce • zvýšenie konkurencieschopnosti podnikov • miera nezamestnanosti (v %) • miera ekonomickej aktivity (v %) • zvýšená návštevnosť obce turistami (počet turistov) • úspešnosť realizácie projektových zámerov (%) 	1x ročne
zvýšenie kvality verejných služieb vo verejnej správe, školstve, sociálnej starostlivosti, kultúre, športe a bývaní	<ul style="list-style-type: none"> • počet detí v MŠ a ZŠ • počet stoličiek a postelí v oblasti sociálnych služieb • zvýšenie investičnej činnosti v obci (v %) • príjmová úroveň domácností a kúpna sila obyvateľstva • úspešnosť realizácie projektových zámerov (%) • tvorba projektov v oblasti rozvoja ľudských zdrojov, percento úspešnosti projektov (v %) • štruktúra obyvateľstva z hľadiska vzdelanosti a kvalifikácie (v %) • zvýšená zamestnanosť (%) • počet, kvalita a využiteľnosť sociálnych služieb • počet novopostavených bytov a domov • počet stoličiek a postelí v oblasti sociálnych služieb • úspešnosť realizácie projektových zámerov (%) 	1x ročne

Hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2021 – 2027) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu. Priebežné hodnotenia sa bude vykonávať raz ročne. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR. Priebežné správy o implementácii sú predkladané obecnému zastupiteľstvu.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR obce Balog nad Ipľom. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR, tzv. programové obdobie.

3. Finančná časť

Finančný plán predstavuje východiská pre financovanie PHRSR obce Balog nad Ipľom na roky 2021 - 2027. Východiskami pre stanovenie finančného rámca PHRSR sú indikatívne finančné požiadavky pre realizáciu konkrétnych projektov. Podrobnejšie informácie o finančnom zabezpečení realizácie konkrétnych projektových návrhov, v súlade s kompetenciami samosprávy, budú súčasťou projektového zosobníka.

V súlade so Zákonom o podpore regionálneho rozvoja (Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov) je regionálny rozvoj na území SR financovaný z viacerých zdrojov, z ktorých hlavnými zdrojmi sú:

- zdroje štátneho rozpočtu,
- štátnych účelových fondov,
- rozpočty VÚC a rozpočty miestnej samosprávy a
- iné zdroje (PPP, úvery).

Doplňovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú prostriedky Európskej únie na to určené.

Európsky fond regionálneho rozvoja (ERRR)

Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) sa zameriava na posilnenie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti v Európskej únii odstraňovaním nerovností medzi jej regiónmi. Je jedným z hlavných nástrojov financovania európskej politiky súdržnosti. Jeho cieľom je pomôcť pri znižovaní rozdielov v úrovni

rozvoja európskych regiónov a obmedziť nedostatočný rozvoj najviac znevýhodnených regiónov. Osobitná pozornosť sa venuje regiónom, ktoré trpia vážnymi a trvalými prírodnými alebo demografickými nedostatkami, ako napríklad najsevernejšie regióny s veľmi nízkou hustotou zaľudnenia a ostrovné, cezhraničné a hornaté regióny.

Európsky sociálny fond plus (ESF+)

Európsky sociálny fond+ má zohrať dôležitú úlohu pri vykonávaní akčného plánu o európskom pilieri sociálnych práv a pri riešení sociálno-ekonomických dopadov pandémie nového koronavírusu. Je vnímaný ako hlavný nástroj EÚ na investovanie do ľudí a na riešenie existujúcich nerovností. K osobitným cieľom ESF+ patria:

- podpora oblasti politiky zamestnanosti a mobility pracovnej sily, vzdelávania a sociálneho začlenenia, konkrétne pomocou pri odstraňovaní chudoby, čím sa prispieva k vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv,
- podpora digitálnej a ekologickej transformácie, tvorba pracovných miest na základe zručností pre inteligentnú špecializáciu a zlepšenie systémov vzdelávania a odbornej prípravy,
- podpora dočasných opatrení za výnimočných alebo nezvyčajných okolností (napr. financovanie režimov skráteného pracovného času bez vyžadovania ich spojenia s aktívnymi opatreniami alebo umožnenie prístupu k zdravotnej starostlivosti aj tým, ktorí nie sú priamo zraniteľní zo sociálno-ekonomického hľadiska).

Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027

Základný strategický dokument s celoštátnym dosahom. Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

1. **Inteligentnejšia Európa** – pomoc zameraná na rozvoj vedy, výskumu, budovanie inteligentných miest a regiónov, digitálne riešenia pre občanov, podniky, výskumné organizácie a orgány verejnej správy, rozvoj malého a stredného podnikania, rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie a zvyšovanie digitálnej pripojiteľnosti
2. **Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa** – pomoc zameraná na zlepšenie energetickej efektívnosti, OZE, dostupnosť pitnej vody a dobudovanie kanalizácie, zlepšenie odpadového hospodárstva, podporu mestskej mobility vr. cyklodopravy, ochranu prírody
3. **Prepojenejšia Európa** – pomoc zameraná na dobudovanie diaľnic a rýchlostných ciest, modernizáciu železníc, vodnej infraštruktúry a zlepšenie regionálnej dostupnosti
4. **Sociálnejšia Európa** – pomoc zameraná na podporu vzdelávania, zdravotníctva, trhu práce, sociálnych služieb
5. **Európa bližšie k občanom** - pomoc zameraná na podporu udržateľného cestovného ruchu, regionálnej a miestnej infraštruktúry pre pohybové aktivity, zveľadenie kultúrneho dedičstva

Operačný program Slovensko – bude doplnené po schválení. Operačný program Slovensko v novom programovom období nahradí doterajších deväť operačných programov (plus cezhraničné programy). Bude jeden operačný program, s jednými pravidlami, metodikou a manažmentom, mal by priniesť výrazné zjednodušenie využitia eurofondov.

Program rozvoja vidieka 2021 – 2027 je dokumentom, na základe ktorého bude poskytovaná pomoc z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka v programovacom období 2021 – 2027 – bude doplnené po schválení

Miestny rozvoj riadený spoločnosťou

V priebehu minulých 20 rokov sa prístup LEADER (1) v oblasti miestneho rozvoja riadeného spoločnosťou (CLLD) – založený na skúsenostiach iniciatívy financovanej zo štrukturálnych fondov EÚ, ktorý mal pomôcť zúčastneným stranám vo vidieckych oblastiach zhodnotiť dlhodobý potenciál ich miestneho regiónu – ukázal ako efektívny a účinný nástroj pri uskutočňovaní rozvojových politík. Európska komisia podporuje túto realizačnú metódu aj prostredníctvom ďalších iniciatív Spoločenstva, akými sú iniciatívy URBAN (2) a EQUAL (3). Pokiaľ ide o prístup LEADER, ktorý EÚ sústavne podporuje od roku 1991, tento prístup sa stal dôležitým prvkom rozvojovej politiky vidieka a je akceptovaný v celej Európe. Od roku 2007 je miestny rozvoj nástrojom uskutočňovania politiky aj v odvetví európskeho rybného hospodárstva. Návrh nariadenia o budúcom nástroji CLLD sa zakladá na prístupe LEADER a týka sa všetkých fondov začlenených do spoločného strategického rámca – Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), Európsky sociálny fond (ESF), Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV), Európsky fond námorného a rybného hospodárstva (EFNRH) a Kohézny fond (KF) – na programové obdobie rokov 2014-2020 (fondy SSR).

CLLD je nástroj, ktorý sa má využívať špeciálne na subregionálnej úrovni a ktorý dopĺňa ďalšiu rozvojovú podporu na miestnej úrovni. CLLD môže mobilizovať a zapájať miestne spoločnosti a organizácie, aby prispeli k dosiahnutiu cieľov stratégie Európa 2020 v oblasti inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu, v oblasti podpory územnej súdržnosti a dosahovania konkrétnych politických cieľov.

Hlavné ciele návrhu Komisie sú zjednodušiť a rozšíriť využívanie nástroja CLLD ako rozvojového nástroja. Návrhy CLLD budú:

- vyzývať miestne spoločnosti, aby vytvárali integrované prístupy zhora nadol v podmienkach, keď treba reagovať na územné a miestne problémy, ktoré si vyžadujú štrukturálnu zmenu;
- budovať kapacity spoločnosti a podporovať inovácie (vrátane sociálnych inovácií), podnikanie a možnosti zmien podporou rozvoja a objavovaním nevyužitého potenciálu v rámci spoločností a území;
- podporovať vlastníctvo na úrovni spoločnosti zvyšovaním účasti v rámci spoločností a budovať zmysel pre zapojenie sa a vlastníctvo, ktoré zvyšujú účinnosť politík EÚ; a
- pomáhať viacúrovňovej správe poskytnutím spôsobu, ktorým sa miestne spoločnosti budú v plnej miere podieľať na určovaní charakteru realizácie cieľov EÚ vo všetkých oblastiach.

Externé finančné zdroje

- granty EHP a Nórska - www.eeagrants.sk
- Programy EÚ: WIFI 4 EU, Európa pre občanov, Interreg Europe, Program cezhraničnej spolupráce Maďarská republika - Slovenská republika, ESPON, INTERACT
- Nadácie (napr. Nadácia Slovenskej sporiteľne, Nadácia SPP, Nadácia ZSE, Nadácia Ekopolis, Nadácia ESET, Nadácia Orange)
- Grantové programy Visegradfund
- Program Stredná Európa, ETC Dunaj
- Podpora bývania – www.sfrb.sk
- Environmentálny fond – www.envirofond.sk

Finančný plán programu

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce Balog nad Ipľom v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú vlastné prostriedky určené na spolufinancovanie projektov. V dôsledku absencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, nie je možné stanoviť výšku prostriedkov potrebnú na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov a možností obecného rozpočtu.

ZÁVER

Aj keď v zmysle zákona č. 539/2008 Z.z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov je PHRSR podmienkou pre získanie zdrojov zo štátneho rozpočtu a doplnkových zdrojov pre rozvojové projekty obce bola jeho aktualizácia motivovaná predovšetkým potrebou koncepčného riadenia v obci Balog nad Ipľom v snahe čo najefektívnejšie riešiť problémy a výzvy rozvoja obce. Príprava PHRSR je pomerne zložitá cesta, ktorá vyžaduje určitú vopred stanovenú postupnosť krokov, ktoré na seba logicky nadväzujú a predovšetkým zapojenie všetkých aktérov rozvoja obce do spoločného plánovania tak, aby bol maximálne využitý potenciál územia na dosiahnutie ekonomickej, kultúrnej a spoločenskej prosperity celej obce pri akceptovaní princípov udržateľného rozvoja. Cieľom programu nie je vyriešiť všetky problémy, ktoré sa v obci vyskytujú, ale načrtnúť smer, ktorý vytvorí vhodné podmienky pre ich riešenie. Spracovaný dokument predstavuje súčasný stav i perspektívy rozvoja obce, ktorá sa snaží zlepšiť životné podmienky svojich občanov. Poloha obce v zázemí okresného mesta Veľký Krtíš ponúka možnosti aj pre rozšírenie priemyselnej časti, čo podporuje dostupnosť obce ku komunikácii prvej triedy č. 1/75. Najväčšou devízou obce sú však jeho obyvatelia, ktorí z veľkej časti majú o život vo svojej obci záujem a na jej rozvoji sú ochotní participovať. Hlavným cieľom PHRSR obce je zlepšiť kvalitu života občanov, vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj a presadzovať koncept udržateľného rozvoja obce. Veríme, že v spolupráci s vedením obce sa obyvateľom tohto územia podarí tento cieľ zrealizovať aj vďaka získavaniu finančných prostriedkov z verejných i neverejných zdrojov

Zoznam použitej literatúry

- Kolektív (1997): Kraje a okresy Slovenska, Q111, Bratislava
- Lukniš a kol. (1972): Slovensko – Príroda, Obzor, Bratislava
- Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR (2007): Národný strategický referenčný rámec, Bratislava
- Ministerstvo pôdohospodárstva SR (2006): Národný strategický plán rozvoja vidieka a Program rozvoja vidieka
- Štatistický úrad SR (2013): Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2001
- VÚC BBSK (2004): Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja, Banská Bystrica,
- VÚC BBSK (2006): Územný plán Veľkého územného celku Banskobystrický kraj, Banská Bystrica,
- Ministerstvo životného prostredia SR (2001): Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, Bratislava
- VÚC BBSK (2007): Diverzifikovaná regionálna politika BBSK,
- Štatistický úrad SR (2002): Štatistická ročenka regiónov SR, Bratislava
- Slovenská akadémia vied (1977): Vlastivedný slovník obcí na Slovensku I., VEDA, Bratislava
- Slovenská akadémia vied (1977): Vlastivedný slovník obcí na Slovensku II., VEDA, Bratislava
- Slovenská akadémia vied (1978): Vlastivedný slovník obcí na Slovensku III., VEDA, Bratislava
- Slovenský ústav pamiatkovej starostlivosti a ochrany prírody A-J (1967): Súpis pamiatok na Slovensku, Obzor, Bratislava
- Peter Sule, Peter Sule ml. (2005): Encyklopédia miest a obcí Slovenska, PS-LINE, s.r.o. Lučenec
- Anton Hupka (2005): Literárno-vlastivedné rozhľady po Veľkokrtíšskom regióne, Spoločnosť A.H. Škultétyho Veľký Krtíš
- Jaroslava Michalová, Pavel Michal (1980): Geografia okresu Veľký Krtíš, Osveta Martin
- ARCH-EKO Banská Bystrica (1992): ÚPD VÚC okres Veľký Krtíš
- Štátny archív Banská Bystrica, pobočka Veľký Krtíš
- Archív mikroregiónu
- Archív spracovateľa
- Dostupné web stránky

